

SOMMER i Grenseland

2019

MARKER

Grenseland

SOMMER 2019

Marker

Innbyggere: 3.592
Areal: 413 km²
Kommunesenter: Ørje
Ordfører: Kjersti Nythe Nilsen (A)

LEADER

Det nærmer seg

Det er bare et halvt år igjen til det administrative landskapet endrer seg dramatisk i Indre Østfold. Siden 1960-tallet har det meste vært stabilt hva kommunestruktur og fylkesinndeling angår. Men fra kommende nyttår blir det store endringer. Da vil Marker bli en liten kommune klemt mellom Sverige og storkommunen Indre Østfold kommune.

Marker har også i dag grense til Akershus og Aurskog-Høland kommune. Men fra nyttår blir denne grensen betydelig lengre. Da slår Rømskog seg sammen med Aurskog-Høland og blir samtidig en del av Akershus. Dermed forsvinner rømsjengene fra Østfold, der man for drøyt hundre år siden var en del av Rødenes kommune.

Men Rømskog forsvinner ikke så langt som man først kunne ane. For Akershus og Østfold blir ett fra nyttår. Sammen med Buskerud blir det en helt ny region – Viken.

Grenseland er ikke noe offisielt navn, men i noen år har det vært betegnelsen på området Rømskog, Marker og Aremark. Nå er Marker alene igjen i Grenseland. Rømskog har offisielt og formelt valgt å gå

ut. Aremark har mentalt gjort det samme. Marker går en spennende tid i møte. Kommunen blir – forhåpentligvis – en oase helt inntil riksgrensen. Et enda tettere samarbeid med Årjäng kommune og Värmlands län vil bety at Grenseland får en mer konkret betydning.

Det finnes folk som i mer eller mindre alvor har sagt at Marker og Årjäng bør slå seg sammen. Det ville blitt et slagkraftig og spennende «ekteskap». Politisk er det selvsagt umulig, men det er lov å samarbeide uten å være gift. Om politikerne på begge sider ønsker en slik utvikling vil det være mye å hente.

Marker har mange kreative innbyggere, flotte naturressurser og en spennende beliggenhet midt mellom Oslo og Karlstad. Forutsetningene for å bli en oase ved riksgrensen er gode. Skal det skje, må Marker ta vare på alle de gode sidene de har, videreutvikle dem og samtidig komme opp med nye attraksjoner og arrangementer. Når huset er pusset opp og alt flott inventar er på plass – da kan man invitere gjester. Kanskje vil naboen som Aremark, Rakkestad, Indre Østfold og Årjäng komme på døren for å få sin del av herlighetene i Marker. Historien

har vist at det ikke alltid er de store som vinner. Hvis Marker spiller kortene sine riktig, kan det meget vel være lille Marker inne ved riksgrensen som trekker vinnerloddet.

Nå står en ny sommersesong for døren. De siste årene har det skjedd så mye positivt i Marker at våre naboer ikke har klart å skjule sin misunnelse. Selv om noen flaggskip av arrangementer er borte, vil fortsatt Soot-spelet, Slusefestivalen og andre små og store attraksjoner trekke folk fra fjern og nærliggende områder. La oss håpe at været spiller på lag og at folk også i år får gode opplevelser i Marker, enten de er fastboende, hyttefolk eller turister.

Når sommeren er over, er det enda kortere tid igjen til vår lokale verden «snus på hodet». Da gjelder det å bruke tiden godt og planlegge for nye satsninger neste år og påfølgende år. Marker må – enten man er for eller imot kommunesammenslåing – gjøre det beste ut av situasjonen. Og alt begynner med sommersesongen 2019. Den er allerede i gang. Fremtiden starter nå!

God sommer!

INDRE ØSTFOLD «PÅ KORNET»

Slik ser Indre Østfolds nye kommunevåpen ut.

Fra nyttår går fem kommuner sammen til storkommunen Indre Østfold. En av brikene som måtte på plass er nytt kommunevåpen. Etter en lang prosess falt valget på kornakset som symbol.

Fellesnemndas valg av nytt kommunevåpen begrunnes slik:

«Kornakset som symbol viser at Indre Østfold kommune blir Norges største jordbrukskommune og er et kjent element i Indre Østfolds landskap. Kornakset gir også assosiasjoner til en kommune i vekst. Kornakset er originalt i Norge og fungerer godt heraldisk. Juryen mener forslaget er

samlende for den nye kommunen, og har et moderne uttrykk.»

Den nye kommunen

Indre Østfold kommune – fra 1. januar 2020

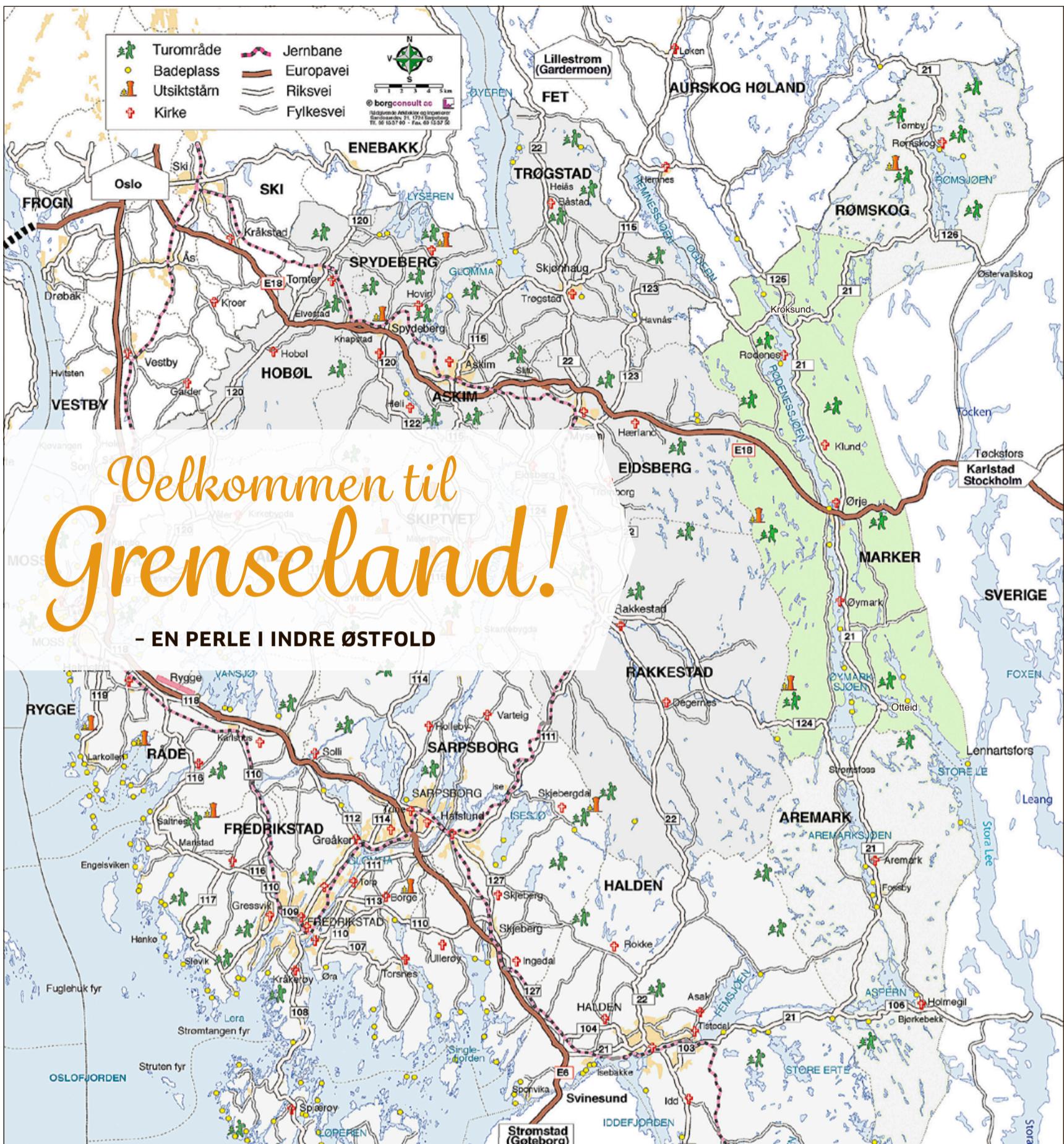
- Bestående av tidligere Askim, Eidsberg, Hobøl, Spydeberg og Trogstad
  - To byer: Askim og Mysen
  - 45.000 innbyggere – landets 23. og Vikens 8. største
  - 3.500 ansatte
  - Ca. 3,5 milliarder kroner i budsjett
  - Prosjektrådmann: Georg Smedhus
- Les mer på www.io.kommune.no

Ny asfalt i Marker

Statens vegvesen skal asfaltere riks- og fylkesveger i Østfold for 131 millioner kroner i år. 134 kilometer vei får dermed nytt og tryggere dekke. I Marker er det kun to veier som får ny asfalt. Til gjengjeld dreier det seg om ganske lange strekninger.

Fylkesvei 21 får ny asfalt fra Kilebu i Ørje til Jaavallkrysset. Det er en strekning på 15 kilometer på østsiden av Rødenessjøen.

Ny asfalt blir det også på E18 mellom Ørje sluser og riksgrensen.

SPORT

Vi fører kjente merkevarer fra bl.a. **Adidas, Nike, Asics, Twentyfour** og **Helly-Hansen**. Stort utvalg av sykler, bl.a. el-sykler fra **DBS** og **Diamant**. Hos oss får du også fiskekort, mark og lokale kart – og hengekøyer fra **Ticket to The Moon**.

ELEKTRISK

Hos oss finner du de fleste typer småelektriske apparater – alt fra barbermaskiner, badevekter og fønere til isbitmaskiner, blendere og kaffetraktorer. Du finner også hvitevarer fra **Electrolux, AEG, Zanussi** og **Volta**.

Vi har TV-er fra **Samsung, Finlux, Philips, LG** og **Strong**, samt selvsagt **DAB**-radioer i mange farger og varianter.

LEKER

2. etasje er stedet for den yngre garde. Der finner du lekeavdelingen med sommerleker, badeleker, tegnesaker, spill, biler, båter, dukker – **og mye mer til!**

NILSEN
SPORT ELEKTRISK LEKER

STORGATA 13 – 1870 ØRJE – 69 81 11 44
post@nilsenhandel.no
MANDAG–FREDAG 9–17 • TORSDAG 9–18 • LØRDAG 9–14

*Velkommen til
en hyggelig handel!*

STRÅLENDE KONGEBESØK

Det ble en veldig dag på alle mulige måter da Kong Harald besøkte Ørje 30. april. I strålende vårvær sørget små og store for den reneste folkefesten da Kongen besøkte Kanalmuseet.

Filippa Mosbæk og Henrik Blaker Bekkvik overrakte blomster til Kong Harald. Ordfører Kjersti Nythe Nilsen til høyre.

Lokalhistoriker Eilif Mosbæk (t.h.) forteller om Haldenkanalenens historie til Kong Harald. Turisten-eier Tore Aksel Voldberg (t.v.) og leder Arnfinn Jensen i Stiftelsen Engebret Soot følger med.

Ordfører Kjersti Nythe Nilsen ledsager Kong Harald forbi en stor folkemengde med flagg og strålende humør.

Kong Harald blir orientert om Haldenkanalen av Kanalselskapets Steinar Fundingsrud.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Etter et besøk i Skiptvet tidligere på dagen ankom Kongen og hans følge Slusebyen Ørje. I følget inngikk fylkesmann Valgerd Svarstad Haugland og politimester Steven Hasseldal.

Markers egen lokalhistoriker, Eilif Mosbæk, fikk æren av å fortelle Kongen om byggingen av kanalen og selvsagt om kanalbyggeren Engebret Soot og det unike dampbåtmiljøet i Haldenkanalen. Denne seansen foregikk med DS «Turisten» som kulisse noen få meter unna, og sammen med Kongen sto Turisten-eier

Tore Aksel Voldberg, Markers ordfører, Kjersti Nythe Nilsen, kommunalsjef Vidar Østenby og Arnfinn Jensen, leder av Stiftelsen DS Engebret Soot.

Vann og vannkvalitet

Filippa Mosbæk og Henrik Blaker Bekkvik fikk æren av å være blomsterbarn. De overrakte Kongen blomster ved ankomst.

Lars Selbekk i Haldenvassdraget Vannområde og Steinar Fundingsrud i Haldenvassdragets Kanalselskap fortalte begge om vassdraget, kanalen og hva som er gjort for vannkvaliteten og

kanalen som rekreasjonsområde. Deretter fikk Kong Harald se og høre om Haldenvassdragets Kanalmuseum.

Besøket inneholdt selvsagt også servering av lokal mat - i regi av Matfatet.

Flott ramme

Ørje har mye spennende å by på. Det fikk Kong Harald ved selvsyn oppleve. Små og store sørget for et fargerikt folkehav, og en skog av flagg og jubelrop gjorde besøket ekstra hyggelig. Det var da også en blid og opplagt monark som vandret, vinket og smilte til alle de fremmøtte.

Fakturaene digitaliseres

Marker kommune har innført en ny rutine for distribusjon av fakturaer. - Dette gjør vi for å øke graden av digital utsendelse. Det letter arbeidet for oss og for dere som mottar fakturaer, sier kommunalsjef/økonomisjef Anne-Kari Grimsrud.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Den nye formen for utsendelse omfatter også en ny fakturablankett.

- Den nye løsningen innebefatter at alle fakturaer blir forsøkt sendt digitalt, via AvtaleGiro, eFaktura, Vipps Regning, digital postkasse (Digipost eller eBoks) eller som vedlegg i en epost. Hvis dette ikke er mulig, blir fakturaen levert som papirfaktura i ordinær postkasse, sier regnskapskonsulent Ragnhild Solbrekke.

AvtaleGiro

Dersom du som kunde har AvtaleGiro, vil også betalingsværslet bli forsøkt distribuert digitalt. Den nye fakturablanketten vil ikke ha noen girodel til brevgiro. En god løsning for deg som ikke har nettbank eller andre digitale løsninger vil da være å opprette AvtaleGiro, så får du tilsendt belastningsoppgave i posten.

eFaktura

eFaktura er vår mest foretrukne distribusjonskanal, og vi vil anbefale alle våre kunder å opprette eFaktura-avtale i banken. eFaktura sikrer at fakturaen kommer raskt frem, samt at den er ferdig utfyldt. Da slipper du å taste kontonummer, KID og beløp.

Vipps

Gjennom den nye løsningen har vi nå mulighet til å tilby Vipps Regning. Dette forutsetter at du benytter Vipps og har aktivert Vipps Regning inne i appen. I tillegg må du være registrert med gyldig mo-

Marker kommune har digitalisert fakturautsendelsen. Det innebefatter flere endringer og mange valgmuligheter.

- Det er bare å ta kontakt med økonomiavdelingen om du trenger hjelp eller om noe er uklart, sier økonomisjef Anne-Kari Grimsrud (t.h.) og regnskapskonsulent Ragnhild Solbrekke.

biltelefonnummer i vårt kunderegister. Ta kontakt med oss og oppgi telefonnummer dersom du ønsker å motta fremtidige fakturaer på Vipps.

Digipost/eBoks

For å motta faktura i Digipost/eBoks fordrer det at du har opprettet en digital postkasse hos en av disse leverandørene. Dersom du allerede har avtale om eFaktura eller AvtaleGiro med kommunen, vil disse bli foretrukket fremfor digital postkasse.

Vedlegg i epost

Ønsker du å få fakturaen som et PDF-vedlegg til epost, kan du kontakte oss for å få registrert din epostadresse i vårt system. Vi må presisere at dersom du har andre digitale kanaler som AvtaleGiro, eFaktura, Vipps-faktura eller digital postkasse, vil disse bli foretrukket fremfor epost.

Faktura i posten

Dersom vi ikke får treff i noen digitale kanaler, vil fakturaen bli levert i postkassen på samme måte som

tidligere. Den eneste forskjellen du vil merke er at utseendet på fakturaen er noe endret. Den nye blanketten har ingen giro-del i bunnen. Om man ønsker å benytte brevgiro, må det fylles ut en tom giroblankett. Disse fås i banken eller på servicetorget i rådhuset. Servicetorget vil også gi hjelp til utfylling av giro dersom det er ønskelig.

- Ta gjerne kontakt med økonomiavdelingen i kommunen dersom noe er uklart eller om du ønsker hjelp til noe, sier økonomisjef Anne-Kari Grimsrud.

Matfatet er blitt en attraksjon

Matfatet er en attraksjon i hjertet av Sommer-Ørje.

Matfatet satser videre etter de siste års braksuksess. Godt over tretti produsenter fra Aurskog-Høland i nord til Halden i sør er med. Også i år vil Matfatet ha utsalg ved Ørje sluser.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Den lille bua mellom turistinformasjonen og BåtCafeen på Ørje har for lengst blitt en attraksjon i seg selv. Delikat innredning, spennende varer av den kortreiste sorten og ikke minst en hyggelig og svært dedikert betjening har fått folk til å strømme til utsalget.

Stadig utvikling

- Konseptet vårt er blitt lagt merke til, og vi har fått øremerkede regionale prosjektmidler av Innovasjon Norge, sier Camilla Nordmo, en av

initiativtakerne til Matfatet.

Siden starten har antall produsenter doblet seg, og varesortimentet har blitt vesentlig større. Nytt i år er en spesiallaget boks med lokal mat fra en rekke lokale leverandører. Boksen ble første gang presentert under Eilif Mosbæks boklansering om bord i DS «Turisten» i slutten av mai. Boksen med innhold falt umiddelbart i smak. Neste store test blir SOOTspelet der boksen med masse snadder i skal selges. Etter å ha testet Matfatets nye «matboks» er det bare én ting å si: «Løp og kjøp!».

Sankthansfeiring i Tangen

Åsmund Degnes og barnebarnet Vebjørn Degnes Berger (2) gleder seg begge til å feire sankthansaften i det idylliske Tangen friluftsområde like ved Ørje sluser. De to håper at riktig mange legger turen til Tangen denne søndagskvelden.

Feiringen av sankthans i Tangen har de siste årene vært fraværende. Men i år tas denne fine tradisjonen opp igjen. Søndag 23. juni blir det et hyggelig familiearrangement i det flotte friluftsområdet.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Det er Marker Høyre som har tatt på seg oppgaven med å samle store og små til sankthansfeiring.

– Vi syntes det var synd at den flotte tradisjonen var blitt borte. Derfor tok vi på oss oppgaven med å få tilbake denne årlige familiedagen. Målet er å samle store og små i dette flotte friluftsområdet i Ørje. Her kan folk bade og kose seg. Det blir anledning til å grille. Det er bare å ta med seg det man måtte ønske. Vi vil tenne opp i de fastmonterte grillene. Ta gjerne med eget utstyr, og kanskje noe å sitte på, sier Degnes, som legger til at kiosken vil være åpen.

Arrangement for alle

Sankthansfeiringen er for alle, både Markers egen befolkning og besøkende. Her skal alle kose seg og feire midtsommer. I Norge er dette først og fremst en familiendag som feires den 23. juni – uansett hvilken

ukedag det måtte være. I Sverige, derimot, er midsommar en festdag. Svenskene legger midsommarfirandet til nærmeste fredag.

– Marker Høyre står som arrangør av sankthansfeiringen. Dere skal ikke lure inn litt politikk bakveien?

– Nei, slett ikke. Dette er ikke et politisk arrangement. Det skal være en hyggelig kveld som fører gamle tradisjoner videre. Vi tok på oss arrangementet for å gjenskape noe av det vi har mistet de siste årene. Noe annet motiv har vi ikke, sier Åsmund Degnes.

Sankthansbål

Et sankthansbål hører med, og arrangementet på Tangen blir intet unntak.

– Sankthansbål må vi ha. Det er en viktig del av sankthansfeiringen, sier Degnes, som håper at riktig mange finner veien til sankthansfeiringen på Tangen.

Underbara uteplatser för utomhusälskare

KOM OCH SE!

Härliga sängar

KOM OCH PROVA!!

**Vi leverar
og monterar**

**MÖBLER I 3 ETAGER !!
BESÖK OSS I ÅRJÄNG!!!**

www.emhome.se

Telefon: 0046 573 711080

Mail: info.arjang@emhome.se

**BESÖK VÄNNERNA PÅ
JOE'S DINER**

Charlottenberg Shoppingcenter
Hela Görlins Gata 1
673 32 Charlottenberg

Nordby Shoppingcenter
452 Strömstad

Töcksfors Shoppingcenter
Älverudsvägen 1
670 10 Töcksfors

FÖLJ OSS PÅ SOCIALA MEDIER

  @Joedsdiner

Gamletrener Sten Ekberg ble hedret på mimrefesten. To dager etter fylte han 80 år, og det ble selvsagt også markert. Foto: Privat

KUND

DRIFT OG UTLEIE

MASKINUTLEIE - SALG - SERVICE

Hydraulikk
Slangepressing på stasjonær presse, slangepressing i felten, samt salg av tilbehør

Dekk
Salg og montering av traktor-, lastebil- og anleggssdekk

Maskinutleie
Utleie av minigravere, vibroplatere, tilhengere osv.

Olje m.m.
Salg av motorolje, girolje, hydraulikkolje, universalolje, smørefett, frostvæsker, bremsevæske osv. fra Mobil

Batterier og ladere
Salg av startbatterier og ladere fra bl.a. Sønnak Exide og Banner

MOBIL: 456 36 037 • MAIL: POST@KLUND.NET • WWW.KLUND.NET

Det går fortsatt gjetord om Ørje ILs superlag fra 1979. Den gang spilte fotballaget i 3. divisjon - nivå tre i Norge. Det var altså bare to divisjoner over Ørje. Nylig ble det arrangert reunion og fest for den stolte gjengen. Det ble en flott mimrekveld.

Ørje ILs

ØYVIND OTTERSEN OG KJELL SANDLI,
TEKST

Ørje-laget i 1979 ble trenet av Sten Ekberg, som på den tiden bodde i Årjäng. I Ørje prater fotballfolket fremdeles om Sten og det gamle storlaget. Lørdag 11. mai hadde laget 40-års reunion-treff. Samtidig passet klubben på å hedre Sten med blomster og signert ball. Han rundet 80 år bare to dager senere.

Ingen kamp

Det ble ingen kamp på gamlegutta denne lørdagen. Formen på mange er ikke så bra lenger. Draktene var dessuten litt trange for noen. Men lagbilde og en tippepromenade rundt den gamle banen var populært.

Senere på kvelden ble det mer mimring og artig samvær i klubbhuset på Bommen. Her hadde Gullbrit Heyerdahl og Laila Ankerud pyntet festbord. Maten kom fra Wenche Bjørknæs på Sjøglint, og Flexit stilte som sponsor for arrangementet.

Marker

El-Installasjon AS

Sletta 11, 1870 Ørje – Telefon 69 81 30 15

BOLIG – LANDBRUK – INDUSTRI – HYTTE – FRITIDSBOLIG

- Utfører ALT INNEN ELEKTRISK INSTALLASJON
- Vedlikeholdsavtaler
- Prosjektering
- Ekom-autorisasjon
- Vi utfører termografering og el-kontroll næring/landbruk

Svein Røen 982 46 194
Reidar Husebråten 982 46 191
Bjørn Bergbråten 982 46 192
E-post bjorn@markerel.no

Det var lystig stemning da Ørje ILs fotballhelter møttes til 40-års reunion. Den gamle stjernespilleren Johnny Lintho synes å ha det riktig så trivelig. Foto: Privat

Lagbildet tatt under årets reunion. Foran fra venstre Lars Våler, Jan Gunnar Berger, Torgeir Jonvik, Johnny Jensen, Gunnar Mehlum, Odd Heyerdahl, Einar Olsen, Alf Martinsen. Bak fra venstre Kjell Sandli, Tormod Søbyskogen, Ole Martin Trollsund, Sigmund Ødegaard, Eddie Dahlström, Johnny Lintho, Svein Berger, Einar Brandsrud og trener Sten Ekberg. Fra spillerstallen i 1979 er disse gått bort: Roy Syversen, Aage Syversen, Kjell Anders Dahlström og Svein Jaavall. Staben fra 1979 har også mistet Kai Tjernnes, Arne Andersen, Helge Jensen, Jan Billing og Jan Tidell. Foto: Privat

superlag med reunion

Minnet kamerater

Kveldens program var variert. Etter innledende velkomst av Ole Martin Trollsund, initiativtaker til arrangementet sammen med Kjell Sandli og Odd Heyerdahl, ble det holdt en kort lystenningsseremoni, med påfølgende ett minuttets stillhet for å hedre ni lagkamerater og ledere som ikke lenger er blant oss.

Æresmedlem Arne Nilsen tok festdeltakerne med på en reise bakover i tiden med Ørje-fotballen. En reise som fikk frem både smil og latter fra de førti som deltok.

Æresmedlem Sverre Stamnestrø hadde samlet noen anekdoter om de første årene til Ørje Idrettspllass. Banen fyller faktisk 100 år i år.

Rørt gamletrener

Gamletrener Sten Ekberg var rørt over at han fortsatt blir husket, noe han understreket i sin takke-tale.

Det offisielle programmet ble avrundet med 40 lysbilder satt sammen av Kjell Sandli.

Det eneste kjente lagbildet fra jubelåret finnes på midtsidene i Indre Smaalenenes fotballbilag fra 25. april 1979. Lagbildet ble tatt før sesongens siste treningskamp borte mot Ås. Det var verken trener Sten Ekberg eller spillere som lagkaptein Svein Jaavall, Tormod Søbyskogen, brødrene Hans og Odd Heyerdal, Einar Olsen, Eddie Dahlström eller Vidar Lindblad med. Men det var disse: Bak fra venstre John Heyerdahl (hjelptrener), Tor Fjeld (formann i fotballgruppa), Torgeir Jonvik, Kjell Anders Dahlström, Sigmund Ødegaard, Johnny Lintho, Ole Martin Trollsund, Kjell Sandli, Kai Tjernnes (oppmann). Foran fra venstre Jan Gunnar Berger, Aage Syversen, Gunnar Mehlum, Johnny Jensen, Lars Våler og Einar Brandsrud. Foto: Faksimile fra Indre Smaalenenes Avis

Siden 1851

En ekte
lokal
sparebank

Hva er dine drømmer?

Hos oss kan du spare på konto, på BSU eller i fond.
Start sparing i dag, eller ta kontakt med oss så finner vi
den beste løsningen for deg.

Vi er din lokalbank.

Snakk med oss om lån, forsikring og sparing.

Telefon 69 81 04 00
Epost@marker-sparebank.no
www.marker-sparebank.no

**MARKER
SPAREBANK**

Personlig og trygg

Populaert med gratis kultur

«Lørdag i slusene» er en tradisjon som både lokalbefolking og tilreisende setter stor pris på. Etter mange år kan folk neppe forestille seg Sommer-Ørje uten denne hyggelige serien av sommerarrangementer.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Gratis kultur og mye moro i det flotte sluseområdet på Ørje har vært et fast innslag i Sommer-Ørje i mange år. Takket være en gjeng godt voksne ildsjeler, som år etter år har jobbet herdig for å få nødvendige biter på plass, har tiltaket preget Ørje gjennom hver sommer «så lenge vi kan huske».

Utbedret amfi

I timen mellom klokka 13 og 14 vet både gjester og egne innbyggere at det foregår kultur i sluseamfiet eller på det flotte området Ørje Brug. En ekstra attraksjon i år blir selve sluseamfiet, som har gjennomgått både en ansiktsløftning og nødvendig utbedring.

Årets sesong startet lørdag 25. mai. Da sto Røyken og Hurum storband på plakaten. Samtidig var det duket for starten på den store kanopadlingen fra Ørje til Halden. Et farge-sprakende skue i seg selv. En uke senere var det Hellebekks tur.

Når dette leses, har vi kommet frem til tredje utgave av Lørdag i slusene. 8. juni står The Larseggjøre, en skøyergjeng fra Ørje, på scenen.

Soot-pause

Så blir det et lite opphold i arrangementsrekken for å gi plass til Soot-spelet. Dette benytter samme scene som «Lørdag i slusene». Derfor

blir det ingen gratisarrangementer før Bondens Dag arrangeres lørdag 6. juli. Deretter går det slag i slag utover sommeren. 13. juli er det Blues and Love. Repertoaret inneholder musikk som virkelig fenger.

20. juli kommer Svingen to-rader, en herlig gjeng som vet å presentere sin trekspillmusikk.

27. juli, samme dag som frimarkedet i sentrum, serverer trøgstingen Harder Sandvik og hans band nydelig sommermusikk.

En populær gjenganger dukker opp 3. august: Geriatric with the Gunn byr på countrysmusikk som garantert vil påvirke godfoten.

10. august står Grensegjengen på scenen. Det betyr kjente og kjære sanger fra begge sider av riks-grensen. Her blir det garantert høy allsangsfaktor.

«Lørdag i slusene»-sesongen avsluttes 17. august med Viseklubben Lars, en kulturinstitusjon fra Eidsberg.

En kulturdugnad

«Lørdag i slusene» er en stor lokal kulturdugnad som med økonomisk støtte fra Marker Sparebank, Marker kommune, Gjensidige og Flexit gjør det mulig å skape god underholdning helt gratis for publikum. Et fint og populært innslag i Sommer-Ørje.

Arrangementskomiteen for «Lørdag i slusene» består, i år som i fjor, av Else Marit Svendsen, Arne Dehli, Nils Skogstad, Steinar Fundingsrud og Lars Johansson.

Slik ser det ut når Lørdag i slusene åpner sesongen samtidig med starten på det store, årlige padlearrangementet. Fullsatt sluseamfi, Røyken og Hurum storband på scenen, Steinar Fundingsrud som ønsker velkommen og fargerike padlere på vei ned gjennom slusene.

Når «teppet går opp» for SOOTspelet fredag 21. juni, markerer det at femte sesong er i gang. Det startet som et spektakulært historisk spel og har, med små endringer underveis, utviklet seg til det flotte arrangementet som venter årets publikum.

Regissør og «SOOTspelets mor» Anneli Sollie har mange ben å stå på. Her er hun i den gamle kraftstasjonen på Kykkelsrud utenfor Askim. Der forberedes en internasjonal teaterforestilling til høsten.

SOOTspelet

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Regissør Anneli Sollie har jobbet iherdig siden starten i 2015, ja naturlig nok også før den tid. Ikke alene, selvfølgelig, men det er hun som har vært den kreative kraften i arbeidet.

– Nøkkelen til den suksessen vi har opplevd, ligger i gode forberedelser. Hele konseptet var godt gjennomtenkt før vi satte i gang. Underveis har vi stått på, og jeg er både glad og stolt over den fantastiske entusiasmen lokale amatører og profesjonelle stjerner har vist. Samspillet har vært upåklagelig, og det oser av glede, både i organisasjonen og blant lokalbefolkning og tilreisende publikummere, sier hun.

– Det er og har vært en sann glede å jobbe med SOOTspelet, sier Anneli Sollie. Vi møter henne i det nedlagte kraftverket på Kykkelsrud utenfor Askim. En tropp internasjonale skuespillere er samlet der for å forberede en

forestilling til høsten. Anneli er med på dette også. Den travle og alltid blide damen fra Ørje – opprinnelig fra Askim – har mange ben å stå på.

Soots fremtid

Vi skal ikke dvele ved SOOTspelets fremtid. I år er det et lite jubileum – 5 år – og det er bare kort tid igjen til det braker løs med premiere og ytterligere ni forestillinger. Ni dager med sammenhengende fest i fantastiske Ørje sluser.

Men det kommer en dag i morgen, og det er lov til å spørre seg om det blir noe 10-års jubileum.

– Det får tiden vise, svarer Anneli diplomatiske. Det jobbes med en varig driftsform. Økonomi er viktig fordi forutsigbarhet er en forutsetning for å lykkes. Vi trenger samarbeids-partnere, og jeg håper virkelig at vi får alt på plass. Det er lagt ned et stort stykke arbeid, og spelet har virkelig satt Ørje, Marker og Østfold på kartet. Jeg skulle ønske at jeg kunne si at

SOOTspelet vil leve i mange, mange år. Det kan jeg ikke. Men det er lov å håpe ...

Kontinuitet

Siden starten har regissør Anneli Sollie vært både kreativ, modig og flink til å skape store opplevelser for både publikum og staben av profesjonelle og frivillige.

SOOTspelet bygger på et originalmanus av Ole Karsten Andersen. Dette er kraftig bearbeidet og tilpasset. Forestillingen, som hadde premiere i 2015, ble spilt noenlunde uendret i tre sesonger, med Dennis Storhøi som hovedpersonen Engebret Soot.

– Det er vanlig at man gjør synlige endringer etter tre år. Derfor var det i fjor på tide å gi spelet en ny dimensjon, uten at vi forandret helhetsinntrykket. Dennis ble erstattet av en yngre Engebret Soot. Atle Pettersen kom inn. Noen var litt skeptiske, for Dennis hadde gjort en strålende jobb. Men det tok ikke mange minuttene før Atle hadde vunnet publikums hjerter, sier Anneli.

Over førti fantastiske skuespillere sørger for at SOOTspelet er årets store kulturbegivenhet i Ørje og Indre Østfold.

Den driftige gjengen i Matfaret har i år ansvaret for markedet under SOOTspelet.

Verdensstjernen Alexander Rybak elsker SOOTspelet. Han har vært med siden starten og kommer naturligvis tilbake i år. 13 000 mennesker har sett SOOTspelet siden starten i 2015.

Atle Pettersen var i fjor ny i rollen som den unge Engebret Soot. Atle tok publikum med storm og er tilbake i år.

jubilerer

Ny prest

Atle Pettersen storkoste seg i rollen, og det var aldri noen tvil om at han ville være med i år også. Ny av året er derimot Stig Henrik Hoff, en barsking som har spilt i en rekke filmer og teaterstykker. Han blir SOOTspelets tredje sogneprest. Svenske Samuel Fröler var med i tre sesonger. I fjor var det Ingår Helge Gimle, og i år er det Hoff som ikler seg prestekjolen. Vil han være like mild mot sjeler på avveie som hans forgjengere var?

Alexander Rybak

Selvfølgelig kommer Alexander Rybak tilbake til Ørje. Hvem andre kan spille superstjernen Ole Bull? Alltid blide, jordnære og omgjengelige Rybak er ikke bare en av Norges få verdensstjerner. Han er også en svært hyggelig kar som er både inspirator og god venn med alle i staben i og rundt SOOTspelet.

SOOTspelet byr på en fin blanding av profesjonelle og amatører. Samspillet dem imellom

er fremragende. For de lokale amatørene har deltakelsen i spelet vært en stor inspirasjon.

– Faktisk har flere av de unge som ble med, tatt det store steget og fullført teaterutdannelse, sier Anneli Sollie, som selv er utdannet som både skuespiller, sanger og regissør.

Nye lokale aktører

– Vi har i år også noen nye lokale aktører i store roller. Askim-jenta Camilla Hasselgård spiller Inger Marie Soot, Marker Teaterselskaps Thor Mauritzen er tilbake, ikke som fløter denne gang, men som overklasserherre fra Fredrikshald. Totalt har vi med førti kjente og kjære og helt fantastiske skuespillere, sier Anneli.

Siden SOOTspelet så dagens lys i 2015 har 13 000 publikummere vært med på det som mange betegner som regionens vakreste teaterbegivenhet. Historien om vannet, om husmannsgutten som hørte sangen fra bekken og lot den bestemme sin vei.

Markedet

Nytt i årets Soot-sesong er at markedet flyttes tilbake til området utenfor Kanalmuseet. I fjor forsøkte man seg med marked oppe ved Kanalbrua, men det var et ønske fra mange om å gjenoppta det tidligere konseptet. Og slik blir det. Matfaret vil ha ansvaret for markedet.

– Nesten alle forestillingene i de fire sesongene vi har hatt, har vært utsolgt. Mange har sett spelet flere ganger. Jeg har snakket med folk som har sett spelet sju ganger. Sju ganger på fire sesonger! Slike er morsomt å høre. Det viser at SOOTspelet er blitt en tradisjon folk setter pris på. Og noe som er ganske unikt for SOOTspelet, er at scenen står på stedet der historien faktisk utspilte seg. Jeg håper selv sagt at vi får kjempe-suksess i år også. Det er i hvert fall ingenting som skulle tilsi noe annet, sier alltid like blide og entusiastiske Anneli Sollie.

NÅ HAR VI NY VASKEMASKIN!

**TILBUD HELE JULI:
POLERINGSVASK KR 249,-**

**VI HAR
HENGERUTLEIE**

**FERSKSMURTE BAGUETTER!
VI SMØRER PÅ BESTILLING,
RING 941 74 035**

CIRCLE K ØRJE
Trekanten
1870 Ørje
Tel 941 74 035

CIRCLE K

Frimarked i Ørje

Frimarkedet i Ørje sentrum er en populær tradisjon som trekker folk fra fjern og nær. Årets frimarked finner sted lørdag 27. juli. Da blir det garantert et yrende folkeliv.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST

Fra klokka elleve til tre vil Storgata i Ørje sentrum være omgjort til et stort marked. Da vil små og store tilby sine varer. Alt fra en matbit til cd-plater, sykler, klær og håndverk.

Sosialt og trivelig

Innfødte og sommergjester i hopetall møtes til hyggelig sosialt samvær. Frimarkedet i Ørje har blitt en årvisser sommertradisjon som sørger for liv i bygda.

Storgata er som vanlig stengt for biltrafikk i anledning frimarkedet. Dermed ligger alt til rette for et yrende folkeliv i Ørje denne sommerdagen.

Frimarkedet arrangeres av Ørje Handelsstand og Marker kommune.

Frimarkedet i Ørje byr på en fin blanding av kjøp og salg og en pust i bakken i hyggelig lag. Foto: Marthe Laurendz Jensen

Det er et yrende liv i Ørje sentrum når sommerens frimarked arrangeres. I år finner markedet sted lørdag 27. juli. Foto: Marthe Laurendz Jensen

ENKLERE BLIR DET IKKE:

Ferdigplen på rull

Med ferdigplen får du enkelt og raskt en flott og solid plen. Gresset kommer i ruller på 2,5 x 0,4 meter (1 m²), klar til å legges ut på et underlag av matjord. Deretter er det bare å vanne godt, og du har en plen som virkelig tåler å brukes.

VI LEVERER PLEN TIL HELE ØSTFOLD OG STORE DELER AV ØSTLANDET. LEVERER OGSÅ JORD OG TORV, SAND, SINGEL, BARK OG FLIS. RING OSS I DAG!

Fix-Ferdigplen

TELEFON 906 63 372. WWW.FIX-FERDIGPLEN.NO
Besøksadresse: Østre Rødenesveien 576, 1870 Ørje

ØSTMOLLENE

VI TAR DEG PÅ ALVOR

BESØK VÅRE BUTIKKER:

Vi selger alt i hageutstyr, hundefor, kattefor og driftsmidler til landbruket

SLORAFOSS
Telefon: 63 85 46 60

ØRJE, Haldenveien 71
Telefon 69 81 49 40

TRØGSTAD
Telefon: 69 82 43 00

www.ostmollene.no

Årets sommerutstilling i Ørje

Hver sommer kan Galleri Ørje Brug tilby publikum en kunstutstilling av høy kvalitet. Bente Elisabeth Finserås har fått det ærefulle oppdraget i år. Hun viser malerier.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST

Reni Braarud har gjennom årene vært drivkraften i galleriet på Brugget. Hun viser nok en gang at hun kan trekke store navn til Slusebyen. Galleriet på Ørje Brug tilbyr fine lokaler og unike omgivelser. En kombinasjon som frister de beste til å stille ut i Ørje gjennom mange sommeruker.

Lang fartstid

Årets utstiller i Galleri Ørje Brug kan vise til en lang og innholdsrik kunstnerkarriere. Bente Elisabeth Finserås startet på sin karrierevei allerede på slutten av 1970-tallet. Siden er det blitt utdanning ved ulike institusjoner, og gjennom årene har hun hatt en rekke utstillinger i inn og utland. Hennes CV er mildt sagt fyldig. Og denne sommeren kan hun fylle på med utstilling i Galleri Ørje Brug. Det er heller ikke til å kimse av. Mange store navn har gjennom årene har vist sine kunstverk i det lille galleriet ved Ørje sluser.

Bente Elisabeth Finserås står for årets sommerutstilling i Galleri Ørje Brug.

Årets sommerutstilling i Ørje byr på malerier av Bente Elisabeth Finserås.

Sluseporten BåtCafé

SOMMERÅPEN BÅTCAFÉ

VED ØRJE SLUSER!

**SOMMER-
ÅPENT
31. MAI-
18. AUG.
2019**

ÅPNINGSTIDER

MANDAG–TORSDAG 11–22 | FREDAG–LØRDAG 11–02 | SØNDAG 12–20

**90 40
25 15**

SLUSEPORTEN BÅTCAFÉ, ØRJE SLUSER, 1870 ØRJE. TLF. 90 40 25 15.
E-POST: POST@SLUSEPORTEN.NO – WWW.SLUSEPORTEN.NO

Fem nøkkelpersoner i forberedelsene til årets Slusefestival samlet ved den gamle tømmerrenna som etter hvert vil bli en attraksjon på brugsområdet. Fra venstre Bjørg Olsson, Reni Braarud, Ragnar Kasbo, Jørn Fjeld og kanalbygger Engebret Soot.

Klart for ny Slusefestival

Slusefestivalen i Ørje er et årlig arrangement som for alvor markerer at sommeren er i gang. I år er det lørdag 29. og søndag 30. juni som gjelder.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Venneforeningen DS Engebret Soot og Venneforeningen Haldenvassdragets Kanalmuseum, arrangørene av Slusefestivalen, har ikke alltid vært like heldige med været. Noen ganger har himmelens porter åpnet seg. Andre ganger har det vært aldeles strående. Det er liten tvil om hvilke signaler og ønsker som er sendt til værgudene i år. Det er bare å krysse fingrene.

Håndverk

Årets festival innledes med den tradisjonelle frokosten i Storgata fra klokken ni. Noen få meter unna ligger Ørje Brug og slusene. Der finner Slusefestivalen sted, og det hele «braker» løs når portene åpner klokka 11. Håndverk er fellesnevneren for mye av det som skjer på Bruget denne dagen. Her blir det salgsboder med massevis av spennende håndverk. Det blir demonstrasjon av oppgangssag, flatbrødbaking og fletting av hår. En smed vil være i aksjon i smia. Barn kan ri, hilse på dyr og prøve fiskedam og

tombola. Både store og små kan se på veteranbiler, spise pølser, sild, poteter og annet snadder. Noe for en hver smak, med andre ord.

Klokken 13 dukker en trylle-kunstner opp i Brugshallen. Her kan små og store møte opp for å la seg lure.

Musikk

Musikk hører Slusefestivalen til. Slusebrass spiller på den lille utescenen samtidig som trylle-kunstneren gjøgler innendørs.

Mot slutten av dagen blir det konsert med Richard Burgess og Patrik Wingård i Sluseamfiet. Vi møter to eminente artister med utsstråling og humor. Noen vil kjenne dem fra bandene Doggerland og Foghorn. De vil framføre folkemusikk som handler om havet, livet, kjærligheten og alt det der. De trives i flere stilarter og behersker et mangfold av instrumenter. Vi får nok alt fra rolige ballader til driven-de instrumentalmusikk.

Tema Soot

Hvert år har Slusefestivalen et eget tema for det som skjer på festivalområdet. I år er temaet kanalbyggeren Engebret Soot. Mannen som har betydd mer enn noen annen for utviklingen av området mellom Halden i sør og Aurskog-Høland i nord.

Det var Engebret Soot som gjorde det mulig å seile helt fra Skulerud til Tistedal. Ekstra morsomt er det derfor at det arrangeres gratis-

På scenen i Ørje sluseamfi vil de fremragende musikerne Richard Burgess (t.h.) og Patrik Wingård sørge for musikk for en hver smak.

Dyr og barn er en uslæelig kombinasjon.

Gamle håndverkstradisjoner har altid vært en viktig del av Slusefestivalen.

turer med dampbåter fra det unike miljøet i Ørje.

En gammel tømmerrenne vil avdukes som en permanent attraksjon på brugsområdet. Denne er delvis original og stammer fra Sootkanalen.

Tidligere kultursjef Grete Brustad Nilsen har laget et hefte med spennende historie. Dette følger med på inngangsbilletten til Slusefestivalen.

Kunstutstilling

Som en del av Slusefestivalen

markeres åpningen av årets sommerutstilling i Galleri Ørje Brug. Årets kunstner er Bente Elisabeth Finserås.

Udstillingen heter «Mange slags landskap» og består av malerier. Den offisielle åpningen finner sted klokken 12.

Gudstjeneste

Slusefestivalen avsluttes hvert år med gudstjeneste i Brugshallen. Det skjer i år søndag 30. juni klokken 11. Koret MarkCanto deltar.

Årjängs Kommun

VÄLKOMNANDE GRÄNSLAND

- Vi förenar det VÄRMLÄNDSKA med det NORSKA

#näringsrikaårjäng

PREMIÄR!

Var: Apoteket i Töcksfors shoppingcenter

När: Torsdag 27 juni

Nu öppnar vi Nordens största gränshandels-apotek i Töcksfors. Den 26 juni stänger vi vårt nuvarande apotek i Töcksfors och välkomnar alla kunder till premiären av vårt nya stora apotek den 27 juni.

Apoteket

Töcksfors shoppingcenter, Töcksfors

Mån–fre 10–20, Lör–sön 10–19

Tel: 0771-450 450, apoteket.se

 apoteket

Vi gör det enklare att må bra

Ungdommer vil hjelpe

Det er godt å ha noen positive ungdommer å ty til når man selv ikke klarer å løse praktiske problemer i hjemmet. Alder eller sykdom kan gjøre dagligdagse sysler til en uoverkommelig oppgave. I Marker står positive ungdommer parat til å hjelpe.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Det er Marker kommune og Marker Røde Kors som organiserer det frivillige arbeidet i kommunen. Trenger du hjelp er det bare å kontakte Servicetorget på rådhuset.

Kultursjef Else Marit Svendsen har svært god kontakt med bygdas ungdommer, og hun er glad for responsen man har fått. Flere ungdommer har meldt seg til tjeneste og står klare til å hjelpe der det trengs.

– Skal det frivillige arbeidet fungere, må vi ha frivillige. Vi har mange flinke folk i Marker, og det er viktig at folk melder seg til tjeneste. Ikke minst er det hyggelig når våre positive ungdommer gjør det, sier hun.

Vil gjerne hjelpe

Vi har møtt et knippe ungdommer som alle er klare til å hjelpe. De vet at eldre kan ha problemer med praktiske oppgaver, og de synes det

er hyggelig å kunne være til hjelp.

Det kan være plenklipping, handleturer og kanskje snømåking om vinteren. Eller gulvask og støvsuging, for den saks skyld. Kanskje er det noe annet de trenger hjelp til også.

– Kanskje kan det være noen yngre som trenger barnevakt, legger Hedda Goska til. Hun var også med i fjor. Det ga tydeligvis mersmak. I år har andre forventningsfulle ungdommer meldt seg til tjeneste.

Liten sommerjobb

– Selv om det er ønsket om å hjelpe til som er drivkraften hos ungdommene, skal det ikke være helt gratis. De fleste som trenger hjelp har råd til å betale noen kroner for hjelpen de får. Dermed blir dette en slags sommerjobb for ungdommen, sier Else Marit Svendsen, som legger til at de vil ha tett oppfølging av ungdommene med tanke på sikkerhet og at alt skal gå riktig for seg.

Mange kan trenge en hjelpende hånd, og her er kultursjefen sammen med noen av ungdommene som finner stor glede i å hjelpe andre. Fra venstre Jørgen Stensrud, Lovise Brandsrud, Moa Larsdatter Jaavall, Hedda Goska, kultursjef Else Marit Svendsen og Ane Jaavall Skår.

Når dupperingsene begynner å krangle

De fleste av oss har vel opplevd at telefonen eller PC'n streiker. Og vi får bare innrømme det: Vi klarer oss ikke uten. Men fortvil ikke! Har du en vrangvillig PC eller telefon, er det bare å ta kontakt så hjelper vi deg. Ofte er det ikke så mye som skal til før alt virker igjen!

**Vi forhandler
mobilt bredbånd fra Telenor**

**Collaborate
SluseByen D@ta AS**

Tvillinggata 1 Ørje. Tlf. 69 81 20 15. E-post: post@slusebyendata.no

Gränsen mellan Norge och Sverige var skillnaden mellan liv och död för de judar och medlemmar i motståndsrörelsen som under andra världskriget flydde från nazisternas ockupation. Den svenska riksdagsledamoten Kjell-Arne Ottosson, som är uppvuxen 100 meter från gränsen i Östervallskog, fick intresset för flyktingtrafiken med modersmjölken.

Den dramatiska vägen till frihet

RUBEN AGNARSSON, TEKST. FOTO: ATLE HANSEN

Vi befinner oss på gränsen mellan Norge och Sverige, där svenska Värmland möter norska Østfold.

– Här i Östervallskog gick den största flyktingleden under andra världskriget, säger den svenska riksdagsledamoten Kjell-Arne Ottosson, som har sitt föräldrahem aldeles i närheten och som nu är tjänstledig från sitt arbete som lärare i norska Rømskog.

– Av de drygt 50.000 flyktingar som flydde till Sverige, kom över 5.000 förbi här, tillägger han och pekar söderut ut, mot gränsövergången i Rommenäs.

Närheten till Oslo och de stora skogarna gjorde att just det här området lämpade sig väl för att transportera flyktingar från Norge till Sverige. Även gods, vapen och pengar gick åt motsatt håll, påpekar han.

– Det var en livlig trafik längs hela den här

gränsen. När det norska motståndarbetet började komma igång på allvar efter kapitulationen och många norrmän ville bekämpa den tyska ockupationen, började flyktingströmmarna till Sverige bli större. När sabotageaktioner hade genomförts handlade det om att så fort som möjligt ta sig över till tryggheten i Sverige, säger Kjell-Arne Ottosson.

– När judeförföljelserna sedan tilltog var det även många judar som ville ta sig över gränsen för att finna en fristad.

100 meter från gränsen

Grundskolläraren Kjell-Arne Ottossons intresse för gränslotsarna under det andra världskriget blev naturligt. Han är själv uppvuxen i Östervallskog, endast 100 meter från den norska gränsen.

Hemma på gården där han kommer ifrån, på Gate, var det livlig aktivitet under kriget. Från den 9 april 1940 till den 8 maj 1945 passerade

människor hemmet varenda dag förutom juldagen ett år, har hans far berättat.

– Dels var det norrmän som smet över gränsen för att få sig lite mat, kaffe eller riktiga nyheter. Men det var också svenskar som hade med sig handlingar som skulle över till motståndsrörelsen i Norge.

Kjell-Arnes farfar tog emot handlingar som kurirer sedan tog med sig in i Norge. Brev och paket sändes från den norska legationen på Skeppargatan 32 i Stockholm, med tåg till Arvika, därefter rälsbuss till Koppom och sedan buss den sista sträckan till Östervallskog.

Där kastades paketen ut vid landsvägen och Kjell-Arnes farfar hämtade dem för att sedan vidarebefordra dem till kurirerna.

Landsfiskalen Åke Hiertner var en nitisk tjänsteman som fick nys om vad som pågick. Han kom en dag till gården och begärde ut ett av de paket som hade levererats, men efter att Kjell-Arnes farfar informerat den norska lega-

Alltid gränslöst låga priser!

Välkommen till oss på ICA Supermarket Töcksfors

Öppet alla dagar 8-22

Telefon: 0573-15 27 00 • Inspireras på ica.se/tocksfor

Följ oss på Facebook

Skaffa ICA kortet också så får du bonus/värdecheckar på allt du handlar!

ICA
Supermarket
Handelsparken
i Töcksfors

- Här i Östervallskog gick den största flyktingleden under andra världskriget, säger den svenska riksdagsledamoten Kjell-Arne Ottosson, som har sitt föräldrahem alldeles i närheten.

tionen i Stockholm kom Hiertner tillbaka dagen efter – med en militär på varje sida om sig – för att återlämna paketet.

Nät av medarbetare

Ett nätverk av medarbetare hjälpte flyktingar över gränsen under andra världskriget. De flesta flyktingar kom från Oslo-området, där det fanns så kallade ”dekkleiligheter” – lägenheter som ingen vanligtvis bodde i där både flyktingar och motståndsmän kunde gömmas.

När någon var tvungen att fly, fick de gömma sig i dessa lägenheter tills nästa flyktingtransport skulle gå av stapeln.

De flesta flyktingruterna skapades av motståndsrörelsen eller av kommunisterna.

Den mest använda flyktingrutten i Östervallskogs-området var en snabbrutt, eftersom man kunde köra en stor del av sträckan med lastbil.

– Lastbilen samlade upp folk i Oslo på flaket och körde sedan mot gränsen. För att undvika att tyska soldater upptäckte dem använde man sig av ett sinnrikt signalsystem. En bil körde upp jämsides med lastbilen i en brant backe, och körde sedan längs med lastbilen, berättar Kjell-Arne Ottosson.

– Om bildörren öppnades under omkörningen betydde det att det var en tysk kontroll längre fram och att chauffören behövde välja en alternativ väg. Om bildörren förblev stängd var det fritt fram.

Torkel Fornes

Han beskriver även hur pallarna längs vägen, där det stod mjölkflaskor förr i tiden, användes. Stod det mjölkflaskor på pallen var det bara att köra, men om flaskorna var borta var lastbilen tvungen att välja en annan väg för att undvika tyska vägkontroller längre fram.

Lastbilarna åkte fram till sjön Mjermen på den norska sidan, där en flyktinglots som hette Torkel Fornes bodde.

– De som jobbade som lotsar använde inte sina egna namn för att inte bli avslöjade om någon annan i flyktingkedjan greps. Torkel gick därför under täcknamnet Hans, fortsätter den

svenske riksdagsledamoten och beskriver hur flyktingarna hoppade av flaket på gårdsplanen och hur Hans sedan förde dem över skogen den sista sträcken in på svensk sida.

– De passerade då ett stort skogsområde som ägdes av godsägare Axel Stang, arbets- och idrottsminister i Vidkun Quislings regering. Det var på hans mark som den viktigaste flyktingrutten passerade, tillägger Kjell-Arne Ottosson.

Nattflyg

I den första svenska gården som tog emot flyktingarna bodde Ruth och Paul Edvinsson i Römhundsnäset, som sedan guidade dem vidare till militärförläggningen i Kroken där Olov och Betsy Bryntesson gav dem det första målet mat på svensk sida.

Därifrån reste flyktingarna till Töcksfors, för besök på militärförläggningen och läkarstationen, innan de reste vidare in i Sverige.

Kjell-Arne beskriver hur det kom material nattetid via flyg från England under fullmåneperioder. Ruth och Paul Edvinsson, samt Andreas och Ester Åhs, ansvarade för ett område vid Römhundsnäset som tog emot material från dessa flygplan nattetid.

Kodade meddelanden via BBC:s radiosändningar avisade flygningarna. Lästes meddelandet ”En trofast matros” upp två gånger, betydde det två flygplan.

– Lyktor visade vägen, när flyget närmade sig tändes lyktorna och tunnor i fallskärmar kunde segla ned, tunnor som sedan gömdes i ladugården.

Andreas Åhs körde även timmer i skogen, där en av timmerkällkarna var ihålig så att vapen, sprängämnen, viktiga dokument som skulle användas i motståndssarbetet, kunde gömmas i timmerlasten.

Antalet flyktingar ökade

I slutet av kriget ökade flyktingtrafiken i takt med att transporterna av norska judar till nazisternas dödsläger blev kända. Även sabotagebetet mot regimen ökade.

Kjell-Arne Ottosson berättar hur flyktinglot-

sen Hans under en vecka hade följt flyktingar fem nätter i rad, samtidigt som han dagtid skötte sitt vanliga jobb för att inget skulle se misstänkt ut.

Hans var totalt utslitna när han och hans fru blev bjudna på kalas.

– Du måste följa med annars måste jag ljuga ihop en historia varför du inte följer med mig, sade hans fru.

När de kom hem från kalaset hade en lastbil med flyktingar precis anlånt men Hans klargjorde att han inte orkade gå med dem.

Men flyktingarna väjdade desperat och han övertalades att gå med dem till Sverige.

När gruppen kom till Römhundsnäset fick Hans en utsökning av Ruth Edvinsson, som befallde honom att vila och sova ut i köket: ”Nu lägger du dig här!”.

Men när alla hade lagt sig, smög Hans ut och gick hem.

Ole Burås

– Alla flyktingtransporter gick inte lika bra, påminner Kjell-Arne Ottosson.

– En sen vårvinter 1944, när det var is, snö och svårt att ta sig igenom skogen, var flyktinglotstenen Ole Burås med. Eftersom en gravid kvinna och andra som inte hade så lätt att gå fanns bland flyktingarna, kördes lastbilen längre in mot gränsen för att de skulle slippa promenera i den djupa snön.

Även om chaufförerna och de 37 flyktingarna kom välbehållna till Sverige, gick det sämre för Ole Burås.

– Den här dagen var det livlig trafik av både polis och soldater, på grund av tidigare händelser under dagen. Ole Burås blev skjuten av gränspoliser i en skottväxling när han försökte komma undan med lastbilstransporten, säger Kjell-Arne, som skrev sitt specialarbete på gymnasiet om de ”gränslotsar” som riskerade livet för att hjälpa norska flyktingar över gränsen under andra världskriget.

Han har guidat många grupper på de vägar som dessa flyktingar gick på vägen mot frihet.

**STILLESBY
BYGG**

- NYBYGG • TILBYGG • RESTAURERING
- VINDUER OG DØRER • TAKRENNER
- TAKSIKRING • GRUNNARBEID
- MURERARBEID • STILLAS
- UTFØRER JOBB MED MINIGRAVER

Solheimveien 10, 1870 Ørje

Telefon Fredrik: 976 09 111

ANONBY GÅRD

Nye poteter kommer i juli

- I år har vi
- Brage
  - Juno
  - Arielle
  - Blå tidlig
  - Berber
  - Cerisa
  - Erika
  - Fakse
  - Grom
  - Asterix
  - Labella
  - Mandel
  - Pimpernell

TELEFON
4152 30 17

Mange gode tilbud – følg oss på

ANONBY GÅRD, 1870 ØRJE. E-POST: NESSET@HALDEN.NET

Vi selger også
EGG og
HONNING
SIRUP/SALT
fra Linnea
Finnskogen

- BILDEKK • SMÅDEKK • LANDBRUKSDEKK
- DEKKREPARASJONER • DEKKHOTELL

ØRJE DEKK OG MOTOR SERVICE

Storgt. 84
1870 Ørje

Tlf. 69 81 10 49

Mobil 92 61 11 21

Epost: tor-ar-k@online.no

Best AREMARK

KIOSK - GOD MAT - FRISK OG GOD SALAT
DISTRIKTETS BESTE PIZZA - RIKSTOTO
MODERNE ANLEGG FOR BILVASK
SALG OG OMLEGGING AV DEKK
BILREKVISTA OG SMÅARTIKLER
ENKELT UTVALG AV DAGLIGVARER
VI TAR IMOT BESTILLING PÅ SNITTER
SERVICEINNSTILT BETJENING

**VELKOMMEN TIL VÅR NYE,
HYGGEIGE UTEPLASS!**

AREMARK SERVICESENTER. TELEFON 69 19 93 50
HVERDAGER 07-21. LØRDAG OG SØNDAG 09-21

Nå i nye og større lokaler i Haldenveien 45

TORMODS dekk & bilpleie

Holder dekka en sommer til?

Enten du har tenkt deg på lange eller korte turen i sommer – sørge for å ha gode dekk. En meter kortere bremselengde kan være alt som skal til for å unngå en ulykke. Er du i tvil om du bør skifte? Stikk innom, så finner vi ut av det!

RING 924 38 343
– for sikkerhets skyld

GODE PRISER PÅ BATTERIER TIL BIL OG BÅT OG PÅ REKVISTA

RASK OG GOD SERVICE

HALDENVEIEN 45, 1870 ØRJE • E-POST: SYVERSENT@HOTMAIL.COM • WWW.DEKKOBILPLEIE.NO

Stefan Jonsson är den lovordade gitarristen i Dire Straits Tribute, som år efter år drar fulla konserthus runt om i Sverige.

Stig Lindell från Västra Fågelvik har medverkat på Nobels Fredspriskonsert i Oslo.

Gitarristen Stefan Jonsson och kapellmästaren Stig Lindell, liksom Töcksfors-profilen Mathilda Röjdemo, finns på scenen när sångaren Ruben Agnarsson håller konsert i Västra Fågelviks kyrka den 13 juni.

Musikfest i Västra Fågelvik

ROBIN OLSSON, TEKST

Stefan Jonsson är den lovordade gitarristen i Dire Straits Tribute, som år efter år drar fulla konserthus runt om i Sverige. I höst drar publiksuccén A Tribute to Dire Straits återigen ut på de svenska vägarna.

Det är vännen och musikkollegan Stig Lindell från Västra Fågelvik som anlitat Stefan Jonsson för en konsert med sångaren och mediaprofilen Ruben Agnarsson, som släpper en ny cd i höst som Stig Lindell själv producerat.

På konserten i Västra Fågelviks kyrka den 13 juni finns även Töcksforsprofilen Mathilda Röjdemo med som körtjej.

Stig Lindell och Stefan Jonsson träffades i samband med Fame Factory på 2000-talet, musikslangtävling på TV3 som leddes av Bert Karlsson. Under de fyra år som tv-serien sändes var Stefan Jonsson gitarrist medan Stig Lindell på keyboard var både kapellmästare och arrangör. De har sedan dess spelat tillsammans på en rad olika evenemang.

Konserten i Västra Fågelvik sker dagen efter Mark Knopflers

Ruben Agnarsson håller konsert i Västra Fågelviks kyrka den 13 juni.

Sverige-besök, som under sin världsturné uppträder den 11 juni Globen i Stockholm och den 12 juni i Scandinavium i Göteborg.

Nobels Fredspriskonsert

Hemmasonen Stig Lindell har medverkat på Nobels Fredspriskonsert i Oslo, en av världens största musikutsändningar i TV, bakom artister som Seal, Kylie Minogue, Jennifer Hudson m.fl. och har turnerat och arbetat med produktioner i ett 25-tal länder i Asien, Afrika, Europa, Nordamerika och Australien.

Inom den kristna musiken har han synts i grupper som Jerusalem, Oslo Gospel Choir, Bröderna Samuelsons och Charizma.

Även sommaren blir intensiv:

– Först blir det Country med Kikki Danielsson och Mats Rådberg, blues på Åmåls Bluesfestival med olika artister, southern gospel med «A few good men», samt kapellmästare för P4 Nästa, berättar han.

Sedan vankas det skivsläpp med nya artisten Monkango, som för övrigt sjunger i kören den 13 juni i Västra Fågelvik. Sommaren avslutas med diverse inhopp runtom i Sverige och Norge innan det bär i väg till USA i augusti för musikproduktion.

GRANLI RØR AS

Vi forhandler og monterer

Panasonic luft/luft varmepumper

Miljøvennlig kjølemiddel. Energieffektiv.
Sett inn varmepumpe nå! Behagelig temperatur hele året.
Kjøling vår og sommer – varme høst og vinter.

VI HJELPER MED: <ul style="list-style-type: none"> • Nybygg • Rehabilitering • Service • Sanitærinstallasjon • Varmeanlegg • Varmepumpe • Kloakkrensing • Vannrensing • Gassanlegg 	 <p>Granli Rør AS Sletta 3, 1870 Ørje Mob: 90 91 42 32 stig@granliror.no</p> <p><i>Rørlegger med nettbutikk</i></p> <p><i>Det beste valget</i></p>	<p>www.granliror.no</p>
--	--	---

Vinner av Bygg og Bevar-prisen 2017

Mesterverk siden 1875

Strekking av strietak og vegger
Antikvarisk restaurering

Ta kontakt i dag!

Moseveien 1, 1870 Ørje. Tlf. 69 81 14 88. E-post: post@studsrud.no

maling
tapetsering
stri
dekor
kalkning
linoljemaling
møbler
vinduer
bad
flislegging
antikvarisk
restaurering

www.studsrud.no

VI UTFØRER ALLE TYPER BILREPARASJONER

10%
på vindusviskere
og pærer

Gratis montering

BESØK SLETTA AUTO I ØRJE
– ditt lokale bilverksted

ALT AV SERVICE

TA EU-KONTROLLEN HOS OSS !

BILDIAGNOSE

RUTESKADER

BilXtra
Hvis bilen fikk velge! www.bilxtra.no

SLETTA 10, 1870 ØRJE | TLF. 916 80 626 | E-POST: POST@SLETTAAUTO.NO | ÅPENT HVERDAGER 7-16

Ole Aas gleder seg til Ørjedagen

Ole Aas fra Ørje er en gammel vegvesen-veteran som i mange år har lagt ned en stor innsats for å holde i gang veimuseet på Ørje. Derfor gleder han seg stort til onsdag 12. juni. Da arrangeres Ørjedagen på museet.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Museet har eksistert i en del år. Det ble bygget opp på Ørje gamle vegstasjon ved fylkesvei 21 like sør for Ørje sentrum. Det var entusiastiske pensjonister fra Statens vegvesen som ville ha et slikt museum for å kunne vise frem både utstyr og bilder fra mange tiårs virksomhet på veiene.

Ørjedagen

Det tynnes naturlig nok i rekken, men fortsatt er det mange vegvesen-veteraner som holder kontakten med hverandre. En fin måte å gjøre det på er å holde museet vedlike og bruke det aktivt. Ørjedagen hver sommer – helt siden 2005 – er et slikt tiltak. Da samles folk i og utenfor museet. De som har arbeidserfaring fra vegvesenet, kan mimre og se igjen gammelt utstyr de kanskje har brukt i årevis. Morsomt må det også være å fortelle familiemedlemmer og venner om hvordan det en gang var.

Ole Aas forteller blant annet at han har kjørt veiskraper, brøytebiler og annet utstyr som finnes på museet. Det vekker gode minner når han tusler rundt i museet og gjør viktig forefallende arbeid. Han jobbet i Statens vegvesen fra 1962 til 1995.

Familiedag

Ørjedagen er en hyggelig familiedag. Det blir noe å bite i, og det blir rikelig med tid til å se, snakke, oppleve og rett og slett kose seg. Et fast innslag på disse arrangementene er et foredrag av en invitert gjest. I år er det direktør Geir Stormbringer som skal fortelle om det nyåpnede Kjøretøymuseet.

Underholdning blir det også. Ole Krog skal synge og spille trekspill. Dessuten blir det konkurranser og utlodning.

Fredet vegstasjon

Ørje vegstasjon fra 1947 ble foreslått vernet i Vegvesenets verneplan av 2002. Den ble fredet av Riksantikvaren i 2007 og er et anlegg som både er museum og i daglig drift som base for drift- og vedlikehold av riks- og fylkesveier.

En museumskomite av pensjonerte veifolk tar vare på bilder, maskiner og utstyr som har gjort tjeneste i Østfold. Maskiner og biler på museet er alle i kjørbar stand.

Av særlige klenodier må nevnes en Barber Greene asfaltutlegger fra 1953. Det var den aller første i hele Statens vegvesen. På museet finnes også en Ahlmann hjullaster fra 1954. Den ble rehabilert på Vegsentralen i Rakkestad. Besøkende på Ørjedagen kan også se en flott Chevrolet lastebil fra 1954 og en staselig, gul veiskraper fra 1960.

– Denne veiskrapen fra 1960 har jeg kjørt mange ganger, minnes Ole Aas fra Ørje. Han har i mange år lagt ned et stort arbeid med å holde museet på Ørje i orden.

– De gamle bildene vi har på museet forteller historien om virksomheten til Statens vegvesen gjennom mange tiår, sier Ole Aas.

Marker er stedet for deg som vil noe

I Marker er alle gode initiativ velkomne, enten det dreier seg om bosetting, opplevelser eller næringsliv. Og kommunen har mye å by på:

- lite offentlig byråkrati
- godt utvalg av tomter og boliger
- barnehageplass til alle som ønsker det
- en god skole og tilbud til ungdommen
- varierte fritidstilbud
- et kulturliv hvor alle kan delta
- et aktivt næringsliv
- flott natur
- og massevis av trivelige innbyggere!

Mulighetene
er mange!
Ta kontakt!

FAKTA:

Antall innbyggere: ca. 3.600
Areal: 413 km²
Kommunesenter: Ørje
Telefon: +47 69 81 05 00
Epost: post@marker.kommune.no
www.marker.kommune.no
www.visitindenkanalen.no
www.visitindre.no

Bjørn Henry Holtet har vært guide på Setskog Landhandelmuseum i tjue år. Det han ikke vet om den gamle butikken og de mange gjenstandene og varene der er ikke verd å vite.

Setskog landhandelmuseum

«Et museum med sjel», står det som undertittel i museumsbrosjyren vi finner på det lille, men svært interessante og morsomme museet i lille Setskog, like nordvest for Rømskog.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Og sjel har dette museet. Det ligger der historien utspant seg – i det gamle landhandleiet i «downtown» Setskog. Trygve Jahre drev butikken i mange år, helt til det var slutt i 1976. Varebeholdningen ved nedleggelsen var betydelig, og Jahres sønn Per fant etter noen år ut at et museum ville være på sin plass. Slik ble det.

Venner tok over

Per Jahre døde brått i fjor, og hans nærmeste venner har tatt på seg ansvaret for å drive museet videre.

Alle med noen år på nakken vil ha stor glede av et besøk i dette museet. Her er det høy nostalgifaktor. Dagens unge vil selvsagt også glede seg over de mange små og store varene butikken inneholder. Her er gamle sjokolader og annet godteri, såpe, vaskemidler, hermetikk, tobakk og øl. Og selvsagt alle slags varer, slik det var vanlig i gamle landhandlerier fra foreldre og besteforeldres tid.

Et morsomt poeng er at flere scener fra de populære Knerten-filmene ble spilt inn i dette landhandelmuseet.

De som vil lese mer og se et stort utvalg bilder fra Setskog Landhandelmuseum kan gå inn på websiden www.grenseland.eu

Mange varer frembringer nostalgiske minner for alle med noen år på nakken.

Sommerdager i Haldenkanalen

Sommeren er fantastisk i Haldenkanalen!

Her kan man padle eller kjøre båt gjennom idylliske innsjøer og imponerende sluseanlegg – i et vakkert landskap med mange interessante kulturminner.

Her kan du også bade, fiske, spise, oppleve kunst og kultur, bo og oppleve mange flotte sommerarrangementer!

For flere magiske
sommeropplevelser i
Haldenkanalen se:

visitHALDENKANALEN.no

Noen gjedder er større enn andre! Denne er fisket på stang i Stora Lee.

Et eldorado for innlandsfiske

Stora Lee ligger bokstavelig talt i Grenseland. Midt i sjøen går riksgrensen. Krystallklart vann og meget gode fiskemuligheter gjør sjøsystemet til en perle av de sjeldne.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST

Det er ikke uten grunn av sportsfiskere fra hele Europa strømmer til Stora Lee. Hele 26 registrerte fiskearter finnes i denne store sjøen - flere av dem svært sjeldne. De mest populære artene for sportsfiskerne er gjedde, abbor, gjørs, ørret og innlandslaks. Men i Stora Lee finnes også regnbueørret, lake, brasme og en rekke andre arter. Det er ikke helt uvanlig å få ørret på over ti kilo og gjedde på mer enn femten.

Samarbeid

Stora Lee Innsjølag forvalter fiskebestanden og sportsfisket i den norske delen av Stora Lee. Kommunene Marker og Aremark har begge sin del av sjøen, og grunneierne i de to kommunene samarbeider godt gjennom innsjølaget.

– Det er omlag førti deleiere i innsjølaget, sier Hans Martin Henningsmoen, selv grunneier og en av dem som legger ned mye tid på å gjøre fisket godt og bærekraftig i Stora Lee.

– Vi samarbeider godt med Foxen Fiskvårdsområde på svensk side. Stora Lee er en grensesjø, så samarbeid er viktig. Men innsjølaget selger kun fiskekort som gjelder på norsk side. Målet er at vi i fremtiden kan få til et felles fiskelag, slik at fisket i hele området kan administreres fra begge sider, sier han.

Et paradis

På norsk side i Stora Lee ligger de flotte campingplassene Rørvik Camping i Marker og Stora Lee Camping i Aremark. Begge danner et utmerket utgangspunkt for store fiskeopplevelser.

– Det er en klar fordel å disponere båt ved fiske i Stora Lee. Blant annet er gjedda pelagisk.

Håkon Tolsby (t.v.) og Hans Martin Henningsmoen ved Stora Lee - et eldorado for sportsfiske og andre naturopplevelser. Foto: Øyvind Ottersen

Det vil si at den svømmer hele tiden. Derfor er det ikke like lett å få gjedde fra land, sier Håkon Tolsby, innehaver av Stora Lee Camping der man blant annet kan leie båt.

I tillegg til fiske byr Stora Lee-systemet på et vell av muligheter. Sjøen er en del av Dalslands Kanal-systemet. Det betyr at man fra Aremark og Marker via Stora Lee kan nå en rekke sjøer og kanaler. Europas nest største innsjø Vänern er innen rekkevidde, og dermed både Göta Kanal og havet. Hver sommer treffes båtturister som har seilt for egen maskin fra Europa og opp til campingplassene i Stora Lee.

Fiskekort

Det er viktig at folk kjøper fiskekort og overholder fiskereglene. Det er begrensninger på hvor stor fisk man får ta opp og hvor mange eksem-

pler man får ta med seg. Vi oppfordrer folk til å slippe ut fisk de ikke har tenkt å spise. Fiskebestanden er god, og vi ønsker at den skal forblive god. Det er vi alle tjent med, sier Henningsmoen.

– Inntektene fra fiskekortsalget går til kultiveringstiltak, utbedring av dybdekart og annet som gjør fiskeopplevelsen bedre. Vi håper derfor at alle følger reglene og kjøper fiskekort. Så er det bare å ønske alle, store og små, velkommen til gode fiskeopplevelser i Stora Lee. Her venter uforglemmelige opplevelser, sier Hans Martin Henningsmoen og Håkon Tolsby.

Fiskekort til Stora Lee kan kjøpes via nettet (www.inatur.no), via SMS (se annonse) eller hos Nilsen Sport og Elektrisk i Ørje, Stora Lee Camping, Rørvik Camping, Gulf bensinstasjon i Töcksfors eller ved direkte henvendelse til Hans Martin Henningsmoen (tlf. 906 58 575).

KALLA TIDER
Varma hjärtan
 VÄSTRA FÅGELVIKS Kyrka DEN 13 JUNI KL. 19.00

Ruben Agnarsson m. band

Kapellmästare: Stig Lindell **Gitar: Stefan Jonsson**

Trummor: Martin Säfström
Bas: Göran Nilsson
Kör: Matilda Röjdemo
Anna Löwenmark

Ørje SLUSEFESTIVALE

Lørdag 29. juni

09.00 Frokost i Storgaten

11.00 Håndverksdag på brugsområdet

Konkurranser, flatbrødbaking, oppgangssag, smed i smia, dyr, riding, fletting av hår, fiskedam, tombola, veteranbiler m.m. Salg av håndverk, pølser, sild og poteter.

12.00 Åpning av sommerutstillingen

Bente Elisabeth Finserås, Njål Sparbu synger

13.00 Trylleshow

13.00 Slusebrass spiller

14.30 Musikk i slusene med Richard Burgess og Patrik Wingård

Gratis turer med dampbåt

Søndag 30. juni

11.00 Gudstjeneste MarkCanto synger

Områdebillett
Voksne kr 80,-

Barn under 13 år gratis
Parkering i sentrum

Ørjedagen 12. juni kl. 11

Vi ønsker veteraner, familie og alle andre interesserte velkommen til Åpen dag på Ørje gamle vegstasjon.

- Dir. Geir Stormbringer forteller om det nyåpnede Kjøretøymuseet
- Omvisning og demonstrasjon av maskiner og utstyr
- Servering, utlodning og konkurranser.
- Ole Krogh underholder med sang og trekkspill

Også i år stiller NSB Hølandsrutenes veteranklubb med Scania 1973-mod. og tar med passasjerer fra Bjørkelangen stasjon kl. 09.00, Løken senter kl. 09.30, fra Hemnes Coop kl. 09.50 og fra Skulerud kl. 10.00. Retur ca. kl. 14.30. Transporten er gratis.

Arr.: Statens vegvesens Pensjonistforening og museumskomiteen i Østfold

Vi sees!

Fargesprakende kanalåpning

Sesongåpningen i Halden-kanalen fant sted lørdag 25. mai og var velsignet med fint vær og god publikumsoppslutning. Kanopadling, storbandmusikk, museum og glade mennesker markerte at det nå bare er å ta for seg av det sommeren har å by på.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

En viktig del av kanalens sesongåpning er Halden Padleklubbs årlige tur fra Ørje til Halden. I sine fargerike kanoer samlet de seg ved BåtCafeen og ble sluset ned til Ørjeelva hvor turen etter hvert fortsatte i Øymarksjøen.

I Ørje sluseamfi hadde publikum benket seg til sesongåpning for det populære kulturarrangementet Lørdag i slusene. I år var det Hurum og Røyken Storband som sørget for musikken.

Den offisielle åpningen av sesongen 2019 sto Alf Ulven for. Han er varaordfører i nabokommunen Aremark og en av eierne av DS «Turisten». Ulven holdt en kort tale og åpnet sluseporten – den symbolske handlingen som markerte at sesongen er i gang.

Så gled kanopadlerne ut av slusene på vei sørover, mens storbandmusikken fortsatte å glede de mange på tribunen.

Sesongen 2019 i Haldenkanalen er akkurat åpnet i Ørje sluser. Dermed er en sommer med en lang og innholdsrik rekke av kulturarrangementer i gang.

Her kan du få din drømmehytte

To hytter levert av Saltdalshytta er under oppføring ved Dalslands Kanal, bare femten minutter fra riksgrensen ved Ørje. Egen båtplass, vestvendt og kort vei til et fantastisk kanalsystem. Hyttene vil være innflyttingsklare allerede i år. Mer enn ti like fine hyttetomter blir byggeklare i løpet av kort tid.

**Ta kontakt
med Sten Kilander
– mobil +46 705 33 55 37**

Grip sjansen i vakre Grenseland

På websiden **grenseland.eu** kan du lese mer om det gode liv i Grenseland. Her er informasjon om et nytt hytteprosjekt og andre sider ved livet i regionen. Her kan du lære om Dalslands Kanal, ulike attraksjoner og kultur- og samfunnslivet på begge sider av riksgrensen. Du kan også se en rekke spennende videoer som belyser ulike temaer i grenseregionen.

Denne gjengen var i mai med på sesongens første fuglevandring. Guide og fagmann Ingvar Spikkeland (nummer tre fra høyre) sørget for det faglige innholdet. Spikkeland skal sammen med avdelingsleder Desirée Nævdal (t.h.) og formidler Anne Helen Eide Kongtorp (mellom de to) bidra til at publikum får uforglemmelige opplevelser på Kanalmuseet.

Haldenvassdragets Kanalmuseum på Ørje er et spennende og viktig sted å besøke. Årets sesong er godt i gang, og gjennom hele sommeren kan barn og voksne både kose seg og ikke minst lære mye nytt. Museet tilbyr aktiviteter både ute og inne.

Det spennende Kanalmuseet

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

For å starte utendørs. Kanalmuseets rikholdige meny inneholder jevnlig vandringer i Markers flotte natur. Med fagfolk som guide kan deltakerne bli med på blomstervandring til Kløftefjell i Rødenes og vandringer med fokus på fugler og fuglelyder. Både blomster og fugler er fascinerende, og ekstra spennende blir det når folk som virkelig kan sitt fag forteller i detalj om hva man ser, hører og lukter.

Kanopadling

I Haldenvassdraget er det uante muligheter for kanopadling. Med utgangspunkt i Kanalmuseet kan store og små få minnerike opplevelser. Ikke minst den spektakulære kanoslusingen der man opplever å bli sluset opp eller ned mellom Øymarksjøen og Rødenessjøen – en høydeforskjell på over ti meter.

Kanalmuseet driver både tradisjonell museumsvirksomhet og forskning på vann, planter, dyr og fugler i Haldenvassdraget. Det gir en unik mulighet til å sette ting i sammenheng.

Fløtingens historie

Udstillingen i de gamle industrikkalene på Ørje Brug har gjennomgått en formidabel utvikling de senere årene. I museet kan du se tømmerfløtingens historie, mange gamle redskaper, modeller, fotografier og plansjer. I tillegg er det akvarier med fisk, sjeldne krepsdyr og mye annet fra regionen. Det er også utstoppede fugler og dyr, blant annet ulv og villsvin.

– Museet er spesielt barnevennlig. Her skal

Avdelingsleder Desirée Nævdal ønsker velkommen til Haldenvassdragets Kanalmuseum, et spennende museum og en forskningsinstitusjon som betyr mye for Haldenvassdraget.

både de voksne, ungdom og de minste få rikelig med anledning til en hyggelig og lærerik stund, sier avdelingsleder Desirée Nævdal.

Den Store Rundreisen

En av årets store nyheter er filmen «Rundreisen». Det er en helt ny film på over 20 minutter. Museets leder Desirée Nævdal har sammen med den pensjonerte læreren, radiomannen og filmentusiasten Lennart Jonsson fra Årjäng satt sammen gamle filmsnutter, nye og gamle bilder og lagt på

kommentarer og passende musikk. Det har gitt en informativ og fin film om Den Store Rundreisen, som var en stor turistattraksjon på midten av forrige århundre. Rundreisen bød på togтур med Tertitten og båttur med DS «Turisten». Utgangspunktet var en reise fra Oslo til Sørum sand, Skulerud, Tistedal og tilbake til Oslo.

Filmen blir vist i den lille kinosalen på Kanalmuseet.

Les mer om Kanalmuseet og hva det har å by på her: ostfoldmuseene.no/kanalmuseet

RENAULT
Passion for life

Renault ZOE

100% elektrisk

**Kampanjerabatt
kr 40 000,-**

**Levering
på dagen!***

Nå kan du sikre deg Europas mest solgte elbil gjennom tidene til en fantastisk pris!
Nå er det ingen ventetid, Renault ZOE kan du få levert på dagen!*

Med elektriske Renault ZOE får du svært lang rekkevidde (300 km WLTP), nyttige finesser som tidsinnstilt forvarmer og et multimediasystem m/ 7" touchskjerm, i tillegg til hjemmelader og montering av denne inkl. i prisen.

**Kampanjepris fra
kr 214 900,-**

Inkl. hjemmelader og montering
(Verdi kr 15 000,-)

* Gjelder ikke spesialbestillinger. Fargeutvalg og utstyrsnivå vil avhenge av det tilgjengelige lageret hos forhandler og importør til enhver tid. Hjemmelader og montering er inkludert og monteringsstedspunkt avtales med PodPoint. Renault ZOE: Batterigaranti på 8 år / 160 000 km. Min. 66% kapasitet. Maksimale 5 stjerner i Euro NCAP sikkerhetstest. Pris er inkl. frakt og levering i Oslo. Kampanjen varer til 30.04.2019. Ta kontakt med nærmeste Renault-forhandler eller besøk renault.no for mer informasjon. Forbehold om trykkfeil.

[Twitter](#) [Facebook](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [renault.no](#)

NORGESPORTEN BIL
ØRJE

Kilebusvingen 2, 1870 Ørje
Tlf. 69 81 28 00
www.norgesportenbil.no

Åpningstider
Man.-fre. kl. 07:30–17:00,
lør. kl. 10:00–14:00

Mekonomen

www.joker.no
AREMARK

Kjeller'n

Massevis av sommerblomster i salgslokalene i hagen

Åpningstider:

Mandag–fredag 09–20, lørdag 09–18

Utvalg av apotek-varer fra Apotek1

Husholdningsartikler • Gaver • Verktøy • Garn
Glass og servise • Lamper og elektrisk utstyr
Hagemøbler • Hageredskap • Duker
... og veldig mye annet!

Fosby, Aremark. Åpningstider som Joker

KANALFEST

LØRDAG 29. JUNI 2019 I STRØMSFOSS

Et nytt arrangement i samarbeid med Thors venner og Møllerens Hus. Gratis inngang.

- 12:00 Aremark Jeger og Fisk med «Fiskesommer»
- 13:00 Forrykende trylleshow
- 14:45 MS «Brekke» ankommer slusen nedstrøms
- 15:00 Trekkspill og felespill på bryggekanten

Møllerens Hus
med rømmegrøt og kafé.

Galleri Strømsfoss
med kunstutstilling og museum.

Utstillere med lokale produkter.

Matservering

Konkurranser og vannaktiviteter

Velkommen!

AREMARK KOMMUNE

MARKER
SPAREBANK

- Bobilturister er naturligvis hjertelig velkommen til Ørje. Her på den flotte oppstillingsplassen like ved slusene og E18 er det gode fasiliteter og nærhet til en rekke attraksjoner, sier reiselivskoordinator Grete Elgetun.

Populær bobilpark

Som alle andre turister er også bobilturistene hjertelig velkommen til Ørje. Derfor er det laget en flott oppstillingsplass i idylliske omgivelser bare få meter fra sluser, museum, badebane, restaurant og Ørje sentrum.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Forholdene er lagt til rette for bobil og ordinær parkering i umiddelbar nærhet til Tangen friluftsområde.

– Bobilparken var ny for to år siden. Pågangen har vært stor, og alt tyder på at besøket vil øke også i år, sier reiselivskoordinator Grete Elgetun.

Gode faciliteter

Bobilplassen har strømmtak. Det er åpent toalett tilgjengelig, og det er mulighet for å tømme tankene.

Haldenvassdragets Kanalselskap har service-

hus i området, og dette er tilgjengelig også for andre enn båt-turister. Her gjelder ordinære betalingssatser. Servicehuset inneholder blant annet dusj og kjøkken.

Bare noen meter unna ligger den prisbelønte Båtcafeen, Ørje sluser, Haldenvassdragets Kanalmuseum, småbåtbrygger og et vakkert picnic-område med barnevennlig badebane og aktivitetsløype. Vi skal heller ikke glemme de fantastiske dampbåtene som driftes og holdes vedlike av en flink og iherdig dugnadsgjeng i Stiftelsen Engebret Soot. Flaggskipet er DS «Turisten», som har godt selskap i DS «Engebret Soot» og MS «Hebe».

HUSK BÅNDTVANG

I perioden fra 1. april til og med 20. august er det båndtvang for alle hunder over hele landet. Også der det ikke er folk og fe å se i mils omkrets er det båndtvang. I den aktuelle perioden skal hunder holdes i bånd eller forsvarlig inngjerdet eller innestengt, slik at den ikke kan jage eller skade storfe, sau, geit, fjærfe, rein, hest, vilt eller viltets egg, reir og bo, heter det i bestemmelsene.

Foto: Runar Drønen

SOMMERLES I MARKER BIBLIOTEK

Lesekampanjen Sommerles er årets store happening for barna. Marker bibliotek er med i år også. Sommerles er en digital lesekampanje for 1.-7. klasse.

Sommerles varer fra 1. juni til 31. august. De som skal begynne i 1. klasse til høsten, og de som avslutter 7. klasse nå til sommeren er også med.

sommerles.no.

På sommerles.no kan du registrere bøkene du leser, samle poeng, prøve det nye spillet, få kule premier og lesetips, lese den eksklusive sommerlesfortellingen, løse oppgaver og følge med på hva vennene dine leser.

Marker har i to år på rad hatt høyest prosentvis oppslutning i hele Østfold. Det er naturlig nok vårt lokale bibliotek veldig stolt av. Målet er å få enda høyere oppslutning i år.

Skal motivere

Sommerles er en lesekampanje laget for å motivere barn til å lese av egen lyst. Det skal være gøy å være med på Sommerles! Barn som leser jevnlig i løpet av sommeren, opprettholder leseferdighetene sine gjennom en lang ferie. Sjekk ut sommerles.no for mer info. Er det noen som trenger hjelp med å komme i gang, er det bare å ta kontakt med biblioteket.

Les mer her: <https://altom.sommerles.no/>

Foreslår nedleggelse av Mysen trafikkstasjon

Konstituert veidirektør Bjørne Grimsrud har kommet med forslag til fremtidig lokalisering av Statens vegvesen. Her står det blant annet at Mysen trafikkstasjon bør legges ned fra 2023. Brukerne må i stedet reise til Follo eller Sarpsborg.

Statens vegvesen overfører administrasjonen av fylkesveiene til fylkeskommunene, men skal fremdeles være til stede i hele landet med en spissere organisasjon.

– Statens vegvesen skal nå bli en mer effektiv organisasjon. Vi skal fra 2020 ikke lenger administrere fylkesveier, og vi skal samtidig fornye og effektivisere vår egen organisasjon og oppgaveløsning, sier Grimsrud.

– Med vår solide fagkompetanse skal vi bidra til å gjøre folks hverdag enda enklere og tryggere. Vi skal levere funksjonelle tjenester og sikre riksveier med mindre bruk av penger.

FOTO: LARS BRÄNDEL

ÅRJÄNGS MARKNAD 20-22 september 2019

800 försäljare, tivoli, marknadstrav, utställningar, servering och massor av trevligt folk.

Gratis buss från
Årjängs Busstation upp
till marknadsområdet.

20-22 Sept.

ÅRJÄNGS MARKNAD

www.visitarjang.se

 HOTELL
ÅRJÄNG

Hotel Årjäng – ett modernt stadshotell med stilren och enkel design

Med cirka timmens bilfärd från både Karlstad och Oslo hittar du hotellet vid sidan av E18. Vi som jobbar här önskar dig varmt välbkommen och ser fram emot att ha dig som gäst. Kom in och känna dig som hemma. Vi erbjuder allt från standardrum, familjerum till minisviter. Alla rum är utrustade med AC, TV och Wifi. Dessutom har vi lyxat till det med sängar från Kinnabädden. Som gäst hos oss har du fri entré till Årjängs simhall & Gym.

Priser från 795:-

Upplev
Grenseland och
Dalslands kanal

Möten och konferenser

Med fyra moderna konferenslokaler, en stor restaurang, bastu, simhall och bowling kan vi erbjuda lösningar för de flesta möten. Det är vad vi kallar en bra mötesplats.

Konferens från 390 kr/person

Trolltorget, SE-672 31, Årjäng
vxl: +46 (0) 573 130 59

hotelarjang.com

BåtCaféen er en turistmagnet

BåtCaféen i Ørje hadde i fjor bedre besøk enn noen gang. Om værgudene samarbeider også i år, tyder alt på nok en travel sommer for etablissementet ved slusene og E18.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

BåtCaféen er blitt en attraksjon i seg selv i Sommer-Ørje. Ryktet om en fantastisk beliggenhet, god mat og trivelig betjening har nådd langt, og mange tar turen til Ørje ene og alene for å avlegge BåtCaféen et besøk. Vi har ennå til gode å treffe noen som er blitt skuffet. Ikke så rart, for BåtCaféen ble for noen år siden kåret til beste spisested mellom Oslo og riksgrensen.

– Det er til tider svært hektisk, men det er bare morsomt. Det viser at vi har lykkes, sier Evi Klund på BåtCaféen. Hun forteller at det enkelte dager har vært så stor pågang at rekefiskerne i Oslofjorden ikke har klart å levere nok reker til BåtCaféens sagnomsuste rekesmørbrød.

Det er bare å krysse fingrene og håpe at tilgangen i år blir stor nok, slik at ingen skal gå glipp av sin favoritt blant fristende matretter i vannkanten.

Bakergården

Søsteretablissementet Bakergården i Ørje sentrum holder stengt i sommerukene. Driverne ser Bakergården og BåtCaféen under ett. Når BåtCaféen stenger etter sommeren, åpnes igjen

dørene på populære Bakergården, som gjennom resten av året tilbyr ulike kulturarrange-

menter i tillegg til god mat og drikke i et intimt og hyggelig lokale midt i Ørje sentrum.

Reiselivskoordinator Grete Flæsen Elgetun er tilgjengelig for turister og fastboende gjennom hele året. Fra 17. juni til 16. august holder hun til her i informasjonskiosken ved Ørje sluser. Foto: Øyvind Ottersen

Turistinfo ved Ørje sluser

I hjertet av Sommer-Ørje ligger turistinformasjonen. Strategisk plassert ved innkjøringen til BåtCaféen og bobilparken ligger den lille, røde kiosken. Nærmeste nabo er Matfatet, og bare noen centimeter unna ligger Haldenkanalen og Ørje sluser.

I og utenfor informasjonskiosken sørger reiselivskoordinator Grete Flæsen Elgetun og hennes blide medhjelpere for at besøkende blir oppdatert på alt det flotte vi har å by på i både Marker og i resten av Indre Østfold.

Turistinformasjonen administrerer også bobilplassen og utleie av diverse utstyr til bruk på vannet.

I kiosken får du både skriftlig og muntlig informasjon om alt du trenger for et vellykket besøk: Fiske, båtliv, kanopadling, bading, rekreasjon, spise, sove, turer i flott natur, utflykter, severdigheter – og massevis av hyggelige mennesker.

Åpningstider

17. juni – 16. august:

Åpent alle dager 11-17.

Resten av året:

Åpent 07.30-15.30

Besøksadresse: Storgata 55, Ørje.

Gården i Västra Fågelvik.

Foto: Privat

Arne Solhaug i sitt vackra hem. Foto: Robin Olsson

Eva Skandfer tycker om att inreda sitt hus.

Foto: Robin Olsson

Arne och Evas smultronställe

Eva Skandfer och Arne Solhaug är flyttfåglar som bor delar av året i Norge, Spanien och Sverige.

ROBIN OLSSON, TEXT

Huset i Sverige har de byggt tillsammans sten för sten de senaste åren och nu tornar deras smultronställe ståtligt ut mot sjön Stora Lee-Foxen.

Det vackra köket och vardagsrummet med hög takhöjd och stora fönster ut mot sjön släpper in solens varmande strålar.

– Vi trivs väldigt bra i Västra Fågelvik. För det första är detta som att bo på landet och både jag och Eva är lantisar, hon från Nord-Norge och jag från Østre Toten, berättar Arne som själv är musiker och mycket intresserad av historia och samhällsutveckling.

Kulturlandskap

– Det finaste med landskapet här är framförallt närläntenheten med sjön och att det är ett gammalt kulturlandskap där den lantliga mentaliteten av att man bryr sig om varandra, på gott och ont, har omsorg och gemenskap finns väl bevarad, något som är helt borta i städerna, poängterar han.

– Vi kan inte vara här hela tiden men vi har god kontakt med grannarna och vi bjuter dem gärna på kaffe och hälsar på dem när vi kan.

Arne har en lång karriär bakom sig som musiker och han har även varit aktiv politiker i sin hemkommun i Norge och han har ett starkt engagemang för infrastrukturfrågor.

– Det behövs bättre vägar och järnvägar mellan Oslo och Stockholm, intygar han under vårt samtal.

Eva å sin sida är mycket intresserad av inredning och har vackert inrett båda husen som finns på gården. Hon har i sitt liv bedrivit

verksamhet i Spanien och är van med inredning och att bygga hus. För ett antal år sedan började de sitt projekt i Västra Fågelvik som nu närmar sig sin fulländning.

Både Arne och Eva har velat bygga sina hus på gården efter svensk kulturtradition som smälter in i det befintliga landskapet.

Gott om plats

– Att bygga hus innebär hårt arbete och att följa alla byråkratiska regler. Vi har haft god kontakt med Årjängs kommun och de svenska myndigheterna, intygar de.

Båda rekommenderar de sina vänner att söka sig till detta vackra område.

– Vi vill bidra positivt till utvecklingen av den här vackra bygden och dess omnejd, vi ser hur folk flyttar hit och här finns gott om plats för fler längs hela Dalslands kanal, avslutar Arne Solhaug.

Trimløype for alle

Aktivitetsløypa i Tangen friluftsområde i Ørje er et tilbud for folk i alle aldre. Her kan folk i eget tempo og med varierende innsats kose seg og samtidig føle at de gjør noe kropp og hode har glede av.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Tangen friluftsområde i Ørje er en perle for store og små. Mens noen koser seg på stranda og andre griller under svalende trær og på flotte svaberg, kan den rastløse ta seg en tur i aktivitetsløypa. Her er flotte apparater satt ut for at folk skal kunne leke og trenere på samme tid.

For alle

Apparatene er tilpasset både små

og store og er utformet slik at de kan brukes til både trening og lek.

– Noen av apparatene har en åpenbar funksjon. Andre krever litt ekstra fantasi, sier kultursjef Else Marit Svendsen. Hun har naturligvis testet apparatene.

Aktivitetsløypa er et tilbud til både lokalbefolking og besøkende. Den ligger i umiddelbar nærhet til badeplass, spisesteder, bobilpark, sluser, Kanalmuseet og Ørje sentrum.

Kultursjef Else Marit Svendsen og kultur-alt-mulig-mann Lars Johansson anbefaler alle å ta seg en tur i aktivitetsløypa i Tangen friluftsområde.

Jubeltur med «Turisten»

Eilif Mosbæk kunne ikke fått en bedre ramme rundt lanseringen av sin rykende ferske bok om DS «Turisten» og livet langs Haldenvassdraget. Lanseringen fant sted om bord i den restaurerte Dronningen.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST

Eilif Mosbæk omtaler seg selv som skribent. Andre sier forfatter og lokalhistoriker, betegnelser Mosbæk selv mener tilhører en litt annen verden. Uansett merkelapp, den driftige karen fra Ørje har begått sin bok nummer to, og det har allerede avstedkommet superlativer og mange klapp på skulderen.

Verdig oppfølger

Eilif Mosbæk har kommet med en verdig oppfølger til «Kanaldamperen Engebret Soot» som utkom i 2015. Denne gang tar Mosbæk for seg Haldenvassdragets Dronning og dennes betydning for utviklingen av området fra Aurskog-Høland i nord til Halden i sør. «Turisten og livet langs Haldenvassdraget» er en stor og fyldig bok med massevis av flotte bilder fra før og nå. Teksten inneholder naturligvis historien om DS «Turisten», men det er også mye å lese om fremveksten av landhandleriene og ikke minst om folk som preget både by og land fra gammelt av og frem til våre dager. Noen enkeltpersoner har gjort seg ekstra bemerket – på ulike måter. Disse er behørig omtalt. Her er det vanlige mennesker som med sitt slit og kanskje også et liv i fattigdom gir leseren et innblikk i en tid da velstanden var forbeholdt noen få.

Eilif Mosbæk formidler historiene på «ein særdeles framifrå måte».

Gode krefter

De to bøkene Eilif Mosbæk nå har på samvittigheten er begge et resultat av et langt liv i hjertet av det geografiske området bøkene omhandler. I tillegg har Mosbæk bedrevet omfattende research, lest kilometervis med dokumenter og ikke minst snakket med folk som vet, kan og husker. Dette, kombinert med iherdig arbeid og gode medarbeidere, har gitt et resultat Mosbæk selv er godt fornøyd med.

Eilif Mosbæk (t.v.) lanserte i slutten av mai sin nye bok «DS Turisten og livet langs Haldenvassdraget». Her er han sammen med tre av sine nærmeste medarbeidere i prosjektet; Runar Drønen, Øyvind Ottersen og Cecilie Agnalt. Foto: Gunn Mona Ekernes

Grafisk designer Runar Drønen i Byline AS i Halden har sørget for at begge prosjektene har resultert i delikate bøker av ypperste kvalitet. Hans ryddige design og fantastiske bildebehandling har gjort både den nye og den forrige utgaven til en fryd for øyet. Noe Eilif Mosbæk understreket i sine kommentarer om bord.

Flott tur

Boklanseringen fant sted på det best tenkelige stedet: Om bord i båten som er bokens «hovedperson» og røde tråd.

Med på den hyggelige turen var en rekke betydningsfulle personer langs vassdraget og kanalen. Haldenvassdragets Kanalselskap og Haldenkanalen Regionalpark gjorde turen mulig økonomisk. Stiftelsen Engebret Soot sørget for kyndig håndtering av båt og seilas. De tre organisasjonene var fyldig representert på turen. Hyggelig var det også at «Turisten»-eier

Alf Ulven var med. Han fikk ved selvsyn se hvor viktig denne båten har vært og fortsatt er for hele regionen.

Matfat og Soot

For å gjøre turen komplett hadde Matfatet sørget for god og spennende mat i helt nydesignet boks. Soot-regissør Anneli Sollie og noen av SOOTspelets skuespillere deltok med sang og gjøgling.

Boklansertingsseilasen gikk fra brygga ved Ørje Brug, ut Ørjeelva og i en stor sløyfe på Øymarksjøen. Underveis pekte og fortalte Eilif Mosbæk om steder og historier han skriver om i boken.

Ved Ytterbøl snudde Dronningen og bega seg hjemover. Ikke noe tilfeldig valgt sted. Landhandleriet på Ytterbølstangen har en sentral plass i boken. Det var her sivilisasjonen for alvor møtte det isolerte bondesamfunnet – mye takket være DS «Turisten».

Trygve Skaug til Allsang på Grensen

Allsang på Grensen spilles inn på Fredriksten festning i Halden hver onsdag fra 26. juni til og med 7. august. Ørjes egen Trygve Skaug skal i år være med i det populære TV-programmet.

Onsdag 31. juli står Trygve Skaug på scenen, og programmet sendes på TV2 dagen etter, med reprise påfølgende lørdag. Andre artister som deltar denne dagen er Da Buzz, Hanne Krogh, Vidar Villa, Henning Kvittnes og Sound of Music Assembly.

Trygve Skaug – her på sitt kreative kontor i Ressursparken i Ørje – skal opptre på Allsang på Grensen fra Halden denne sommeren. Foto: Øyvind Ottersen

Linn Charlotte Klund fra Marker og kjæresten **Paul Lübbe** fra Tyskland har vært på jordomseiling i nesten seks år. Grenseland har fulgt turen siden avreisen fra Skjeberg høsten 2013. Etter et langt opphold i Sør-Amerika gikk turen videre vestover – ut i det veldige Stillehavet der nye opplevelser ventet.

Blant vulkaner og kannibaler

Siden sist har vi hatt gjensyn med flere av leserne, på privaten eller i Askim Kulturhus, der det var duket for kuldegufs og strabaser fra Arktis-seilasen. Vi syntes det var enestående at så mange hadde tatt turen, og takker alle sammen for en veldig fin kveld. Og for hyggelig pizza-overraskelsesparty på Peppes. Finere avslutning på kvelden kunne vi ikke sett for oss.

Adoptivfamilien til Linn Charlotte. Fra venstre Annie, Anna og David. Resten av familien Louis var ikke hjemme da bildet ble tatt.

Efter foredraget i Askim fikk vi høre at flere ikke hadde hatt muligheten til å komme, og at sambygninger i Marker gjerne ville sette opp samme opplegg til høsten, denne gang på Ørje. Slik ble det bestemt at det blir nytt arrangement søndag 3. november på Ørje Brug. Da blir det også mer fra selve jordomseilinga.

I vulkanens skyggedal

Tiden i vulkanens skyggedal gikk mot slutten, og det hadde vært et skoleår stappet med utallige nye inntrykk og innsyn i praksis man ellers bare kan lese om i antropologiens litteratur. Hva familiære tradisjoner i Vanuatu angår, regjerer ulik praksis, avhengig av tradisjonene på stedet. I strøk der man gjerne får mange barn, er det vanlig å dele innad i familien med dem som av naturlige årsaker ikke kan få barn.

Linn Charlotte har også fått en egen adoptivfamilie i Port Vila, da hun tilfeldigvis var i nabolaget og ble invitert inn i bakgården. De fant tonen så lett at hun allerede samme dag fikk beskjed om at hun fint kunne si «Mami Anna» og brother eller sista' til de fire nye søsknene sine. He he, det er ikke rart at vi ikke klarer å henge med på de komplekse båndene. Alle har en horde «kusiner og fettere», samt «brødre og søstre», som må telles på minst to hender. Og ikke sjeldent flere sett med foreldre – ekte eller ei.

De diffuse familiebåndene til tross, desto klarere og umåtelig kreative er de når det gjelder

navnevalg. Bortsett fra en håndfull John og Mary har vi sjeldent møtt noen med samme navn. De heter Ronaldo, Nancy, Jonas, Lorenzo, Kevin, Emil, Edmond, Gottfried, Noel, Antoine, ... you name it. Sebastian på 8 måneder er oppkalt etter den danske seileren som var innom her sist sommer. Cyclone ble unnfangen det året på 1970-tallet da en uforglemmelig syklon skrev seg inn i historien, mens Lucky ikke bare var nyttårsbarnet, han var selveste millenniumsbarnet.

Kannibal

Kannibalismen er et tabubelagt kapittel i Vanuatus dystre fortid. I alle fall var vi av den oppfatningen inntil vi en dag hadde satt oss godt til rette i høvdingen hage. Ut av det blå kom det fra landsbyens overhode: «Før pleide vi å spise hverandre, vettu!»

Verken før eller senere har temaet vært brakt på bane her, men han syntes vel det var greit å spille med åpne kort. Tanna var offer for væpnede konflikter mellom fiendtlige stammer, andre steder var det rett og slett en straff for forbrytelser som utroskap og kjetteri. Mens det for høvdingen tilhørte en fjern epoke, hadde Rinni, samboeren til seilerkollega Tobias, et mer tidsnært forhold til denne groteske skikken. Hennes grandonkel skulle bli en av de siste som praktiserte ritualet. Det var på 1970-tallet, og han er nå en av de få gjenlevende kannibalene. Om han biter? Nei, han er ikke akkurat stolt av

Dette bildet illustrerer Vanuatus tidligere groteske historie med en god porsjon selvironi.

episoden, men han var bare tenåring og hadde ikke noe valg, sier Rinni.

Port Resolution er utsatt for vær og vind, og i den turbulente stormsesongen var «Amanda-Trabanthea» stasjonert to øyer lenger nord, godt fortøyd til en syklonsikker bøye. Etter syklonen Pams fatale herjinger i 2015 tok vi ingen sjanser med tanke på det flytende hjemmet vårt. Vi er veldig takknemlige for at Rotary på Ørje ville bidra med støtte til denne posten. Vi vil derfor rette en stor takk fra den australiske Rotary-skolen vi nå sitter og skriver i til Club-medlemmene på den andre siden av kloden!

Captain Cook

Det var Captain Cook som, på sin andre sjøreise i 1774, oppdaget Tanna. Vel i havn satte han føtter på et sted som skulle komme til å få navn etter skipet hans, «Resolution». Selv om den godeste James likte seg aldri så godt på Tanna, kom det en tid der han måtte forlate den nye yndlingen han kalte for den utvalgte øya. Det samme gjaldt for oss, tiden som frivillige lærere på Tanna Island var over, og vi måtte bryte opp og fortsette ferden på bøljan'n blå. Trist var bare forbokstaven, men etter mange hyggelige hilsener, tårer og smil var det dags. Vi vinkte farvel til Port Resolution og hele Tanna og visste at stedet alltid kom til å være en del av oss.

Passasjen til Port Vila via sjøveien var som alltid like magisk, med vulkanen som fikk skyene til å gløde oransje i skumringen. De samme nattlige kulissene utover huset vårt var noe vi kom til å savne; langstrakte palmer på et rosa-oransje lerret. Men mest av alt kom vi til å savne folkene her.

Med Pauls foreldre om bord gikk turen først nordover til Pentecost, der vi skulle få med oss det populære «Landdiving» ritualet. Strikk-hopping hadde sitt utspring i denne ekstrem-sporten, som foregår etter samme prinsipp, bare med typiske Tarzan-lianer bundet rundt føttene. Man skulle tru de var splitter pine gale! Unge menn kaster seg utfor stupet på det høye tånet og overlater resten til skjebnen. Ritualet har til hensikt å gi gode avlinger, og jo nærmere bakken man kommer, desto bedre. Helst skal man touche bakken med håret. Men det kan gå riktig så gæli, og da dronning Elizabeth bevitnet seremonien noen år tilbake, endte det praktisk talt i «selvmord» for den ene utøveren.

Med hjertet i halsen

Vi stod med hjertet i halsen mens de tok sats, én etter én. Det var et under at det gikk bra med alle sammen. Etter galskapen brøt de lokale ut i elle-

Galskap! Mannen gjør seg klar til å hoppe mot bakken, fra over tjue meter.

Tradisjonelle danser har fortsatt en stor verdi i dagliglivet.

vill jubel, og gleden var stor over at alle hadde bestått manndomsprøven.

Så fortsatte ferden til øyene Epi og Malekula, blant annet på utkikk etter kokosnøttskylla – et monster av en krabbe som skalperer steinharde kokosnøtter med bare klørne.

I Port Vila hadde vi prøvesmakt delikatessen, som bestilles kilovis (!) på restaurant. Beistet på tallerkenen minna om kreps hva smak angikk, og det ble med den ene gangen da vi ble klar over hvor utrydningstrua disse krabbene faktisk er. Denne gangen håpa vi å se nøtteknekkerne i aksjon, men de nattaktive molluskene gav seg dessverre ikke til kjenne.

«Infinity»

Tilbudet om å bli med «Infinity» – båten vi hadde møtt noen måneder i forveien – til de nordamerikanske polstrøkene fristet stadig mer. Med litt betenkningstid hadde også Linn Charlotte blitt mer gira. Dette var ikke første gang vi vurderte seilas på kaldere breddegrader. I utgangspunktet hadde vi tenkt oss retning Antarktis et par år tidligere. Hadde det ikke vært så mye opp og ned med skaden i skroget, hadde vi lagt turen innom Magellanstredet på spissen av Sør-Amerika på vei til Stillehavet. Det var i forbindelse med oppkjøringa til denne Patagonia-seilasen at dieselvarmeren fra partner Servitek fant veien om bord. Nå seilte vi rundt i tropene med et hightech varmeanlegg, noe folk vi møtte av og til stussa på. Men det kom til å gjøre nyttent sin når vi senere skulle vende nesa mot Arktis og Nord-Europa.

Seilas i polstrøkene ville innebære noe helt annet med 120-foteren «Infinity», sammenligna med lille «Amanda», hvor vi hadde stått overfor utfordringer som manglende restitusjon i en «sjolle» der klær, madrasser og sengetøy aldri fikk tørka skikkelig. Likevel kunne ikke en slik avgjørelse tas på stedet, i mellomtiden hadde Paul tilbrakt noen uker om bord i den 40 meter lange ferrosement-skuta for å ta hånd om diverse vaktmesteroppgaver.

Selv om flere om bord hadde et sterkt ønske om å være med på ekspedisjon, var det få som hadde lyst til å ta i et tak under dekk. Ikke så kurant med tanke på at utrustninger er selve fundamentet i planleggingen til en slik etappe. Så vi hadde delt oss opp, og mens Paul fikk seg et opphold på Marshalløyene, ble Linn Charlotte igjen med elevene. Det var heller ikke feil å ha litt tid fra hverandre når vi ellers ser hverandre 24–7.

Unik sjanse

Tiden gikk, og etter å ha slått fra oss planene fordi det praktiske rundt virka for omstendelig, gikk vi begge likevel rundt og dvelte ved det. Til vi kom fram til at denne sjansen kunne vi ikke la

gå fra oss. Også fordi det ikke var en hvilken som helst ekspedisjon, etappen skulle ikke bare seiles for fornøyelsen og de røffe naturopplevelsenes skyld. Mannskapet ville også rette et fokus på hva som skjer i de avsidesliggende polstrøkene, som sakte, men sikkert er i ferd med å smelte bort.

Flere interessante møter med inuitene skulle det også bli, og vi hadde med ombord et filmteam. Mens «Amanda» ble parkert i marina, satte vi kursen mot kaldere strøk, hvor kokosnøtter og koraller ble bytta ut med isbjørner, brelandskap og minusgrader i lugaren. Gjennom isødet fulgte vi i Amundsens fotspor ut på vårt livs polarventyr gjennom isødet.

Hilsen Linn Charlotte og Paul

Ut på ekspedisjon med «Infinity» i isfjellenes rike. Foto: Benjamin Cooke.

Spis godt i Marker

Båtcafeen i Ørje er en svært populær og helt spesiell restaurant. Stedet har fått pris som beste spisested langs E18 mellom Oslo og riksgrensen. Sofie Gustavsen frister her med lekre rekesmørbrød.

Solstrand Terrasse har i mange år servert utmerket mat og overnatting i trivelige omgivelser.

Unn deg noe godt i sommervarmen!

En viktig del av sommerens glede er god mat og drikke. I Marker kan man by på mat i de fleste varianter og fasonger. Alt fra gourmet til wiener for en tier.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Mange tilbyr mat og drikke til fastboende og turister. Noen serveringssteder er sesongbetonte. Andre holder åpent hele året. Alle i bransjen utfyller hverandre og gir mangfold, variasjon og gode valgmuligheter. Noen gjester skal bare bli mette i en fart. Andre skal bruke tid på å kose seg. Men felles for de fleste er at innholdet i lommeboka har en viss betydning.

Stort utvalg

I Ørje er det mye å velge mellom. Med fare for å glemme noen, gir vi kun noen eksempler. Båtcafeen ved slusene har fått pris for sin utmerkede mat og flotte omgivelser. Utenom sommeren drives virksomheten i Bakergaarden i Storgata. Solstrand Terrasse har både god mat, overnatting og deilige uteområder.

Circle K tilbyr god mat til dem som er på farten. Alt fra ganske avanserte menyer til en wiener for en tier.

Midt i Storgata ligger Butt's Tandoori & Fastfood. Tilbyr småretter, indisk mat, hamburger og kebab.

Ytterligere noen aktører sørger for mangfold på matsiden i Marker denne sommeren.

LØRDAG I SLUSENE 2019

PROGRAM

8. juni The Larsseggjøre

Resten av juni er scenen opptatt av Soot-spelet

Se eget program: www.soot-spelet.no

6. juli Bondens dag

13. juli Blues and love

20. juli Svingen to-rader

27. juli Harder Sandvik med band.

3. august Geriatric with the Gunn

10. august Allsang

17. august Viseklubben Lars

Nytt spisested i Ørje: Butt's Tandoori & Fastfood

Det er ikke mange meterne fra Hal-denkanalen til gourmet-herlighetene på Båtcaféen.

Vegg i vegg med Båtcaféen ligger en liten badestrand.

Rørvik Camping ved Stora Lee tilbyr overnatting og fine bade- og fiske-muligheter.

Sulten i Marker?

SERVERINGSSTEDER I MARKER:

Bakergården Cafe og Restaurant

Sluseporten BåtCafé

- kåret til beste spisested langs E18 på strekningen Oslo-Riksgrensen.
www.sluseporten.no

Tlf. 904 02 515

Butt's Tandoori & Fastfood

- småretter, indisk mat, hamburger og kebab. Tlf. 401 46 193

Circle K

- god mat til folk på farten
Tlf. 941 74 035

Solstrand Terrasse

- populært spise- og overnattingssted en kilometer sør for Ørje.
www.solstrand-terrasse.no
firmaprat@solstrand-terrasse.no
Tlf. 69 81 21 37

Sove i Marker?

OVERNATTING I MARKER:

Solstrand Terrasse

- www.solstrand-terrasse.no
firmaprat@solstrand-terrasse.no
Tlf. 69 81 21 37

Sukken Camping

- www.sukken-camping.no
sukken@c2i.net
Tlf. 69 81 10 77

Lund Gård

- beanico@online.no
Tlf. 908 33 384

Rørvik Camping

- www.rorvikcamping.com
post@rorvikcamping.com
Tlf. 69 81 41 07/932 38 800

Aaseby Camping

Rakkestad-Vika Camping

En dukkert i Marker?

I Marker er bademulighetene mange og flotte. Her nevner vi noen av de mest kjente badestedene.

Badeplassen ved Husborn ligger øst i Øymark og er skiltet fra fylkesvei 21 mellom Aremark og Ørje. Ved Østre Otteid, ved Stora Lee øst i Øymark, er det også flott å bade. Godt egnet også for de minste.

Ytterbøl ligger øst i Øymark og er skiltet fra fylkesvei 21 mellom Aremark og Ørje. Rørvik Camping, helt inntil Stora Lee, øst i Øymark, har egen badeplass. Her er det fint å bade.

Gode bademuligheter i Stora Lee og på begge sider av Rødenessjøen og Øymarksjøen, i tillegg til mange tjern og vann. Stor badeplass på Tangen ved Ørje. Gode forhold for bading også ved de mange campingplassene.

Er du innom Ørje en varm sommerdag, er det bare å rusle seg en tur på Tangen og ta et forfriskende bad. Plassen egner seg fint for store og små. Det gjelder også for Lihammeren, på vestsiden av Øymarksjøen.

Enda en mulighet i Marker er Tjuvholmen vest i Rødenes, nord for Ørje. Så er det Sauelauga, ved det nye boligfeltet Mosebyneset like nord for Ørje, på østsiden av Rødenessjøen. Aaseby Camping, øst i Rødenes, og Joval gård i Rødenes er også gode alternativer.

- **Tjuvholmen, Rødenes**
- **Tangen, Ørje**
- **Lihammeren, Ørje**
- **Ytterbøl, Øymark**
- **Østre Otteid, Øymark**
- **Husborn, Øymark**
- **Rørvik, Øymark**

Strabasiøs seilas i Arktis

Siden høsten 2013 har Avisa Grenseland fulgt de lokale eventyrerne Linn Charlotte Klund og Paul Lübbe på deres ferd jorden rundt i seilbåt. Nylig var de to hjemom for å holde foredrag om en iskald avstikker.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Linn fra Rødenes og Paul fra Tyskland la ut fra Skjeberg i en liten og - skulle det vise seg - ikke alt for imponerende seilbåt. Gjennom spennende reisebrev har Grenselands lesere fulgt med på turen; den engelske kanal, Atlanterhavet, Karibia, Cuba, Panamakanalen, biltur over hele det sør-amerikanske kontinent og seiling over det veldige Stillehavet. Og selvagt utallige flotte - og noen skremmende - opplevelser underveis.

Nordvestpassasjen

Under et lengre opphold på Vanuatu - et øysamfunn øst for Australia - kom Linn og Paul ved en tilfeldighet i kontakt med noen seilere og idealister som planla en tur til Arktis for å ta seg gjennom Nordvestpassasjen, slik Roald Amundsen var den første til å gjøre.

Søndag 5. mai var Linn og Paul

på hjemlige trakter. Da holdt de foredrag i Askim Kulturhus. Temaet var turen i Arktis. Ikke bare en fornøyelsetur - i den grad man kan kalle strabaser i femti minusgrader for en fornøyelse - men også en ekspedisjon med et alvorlig innhold. Man ønsket å se spor og beviser på hvordan vi mennesker forsøler naturen og bidrar til at polhavet smelter.

Ørje til høsten

Fremmøtet i Askim var imponerende, og foredraget var spennende og interessant. Så interessant at krefter på Ørje har sørget for å få Linn og Paul til å holde foredraget i Ørje til høsten. Det skjer søndag 3. november på Ørje Brug. Av den grunn skal vi ikke røpe mer av innholdet. Bare slå fast at Linn Charlottes sambygninger og alle andre interesserte bør gå mann av huse for å høre en spennende historie, ledsaget av flotte bilder.

Linn Charlotte Klund og Paul Lübbe har vært på snarvisitt i gamlelandet for å holde foredrag. Her etter et meget vellykket arrangement i Askim Kulturhus.

Etter seks år på jordomseiling fortsetter Linn Charlotte Klund og Paul Lübbe på sin fantastiske tur. Seilbåten venter på dem i Ny-Guinea. Men i november kommer de tilbake til Ørje for å holde Arktis-foredraget de hadde stor suksess med i Askim.

Marker har mange flotte badestrender. Den mest tilgjengelige er Tangen ved slusene i Ørje.

Vakre strender i Marker

Marker har flere strandperler det er verdt å besøke i sommer. Her er både store sandstrender og små, intime perler som innbyr til avslapning i vakker natur.

**ØYVIND OTTERSEN, TEKST
MARTHE L. JENSEN, FOTO**

I Rødenessjøen, i Øymarksjøen og i Stora Lee er det mange strender som bare ligger og venter på små og store badegjester. Noen av perlene er velkjente for lokalbefolkningen. Andre er knapt nok kjent for dem som bor i nærområdet. Det er bare å finne frem badetøyet og sette i gang med utforskningen av de mange flotte badestrendene denne sommeren. I Marker må man ikke stå grytidlig opp for å legge badehåndkleet på en av solstolene. Her er det plass til alle.

Tjuvholmen

Tjuvholmen ligger idyllisk til på vestsiden av Rødenessjøen. For å komme seg hit kjører man mot Rødenes kirke og finner merket avkjøring til stranden. Her er det bord, benker, utedo og stor parkeringsplass. Stranden er langgrunn.

Ytterbølstranda

Ytterbølstranda ligger vakkert til i østre Øymark. Fra fylkesvei 21 kjører man inn mot Ytterbøl senter og finner stranden i enden av veien. Her er det både svaberg og sandstrand.

Småstrender i Rødenes

Er du ute på båttur i Rødenessjøen, vil du se flere fine strender. De ligger litt i skjul, er små, og det er mange av dem. Det er flott å kunne legge til på en egen strand. Her er det idyll. På flere av strendene finner man søppelbøtte og livbøye.

Tangen

På friluftsområdet Tangen i Ørje er det også en egen sandstrand. Den ligger like ved Båtcafeen

Naturperler og koselige badestrender som denne kan du finne mange steder i Marker.

og bobilparkeringen. Her er det fine bademuligheter og ofte et yrende folkeliv.

Husborn

På østsiden av Øymarksjøen, helt på grensen til Aremark, ligger Husborn. Det er en liten, men svært idyllisk strand som passer godt for de minste. Innkjørselen til Husborn er fra fylkesvei 21, faktisk på Aremark-siden.

Østre Otteid

Østre Otteid er en perle ved Stora Lee. Fine bademuligheter i krystallklart vann. Stedet har flere fasiliteter og egen småbåtmarina. Avkjørsel fra fylkesvei 21 midt i Otteid sentrum.

Rørvik Camping

Fine bademuligheter på flotte Rørvik Camping i Stora Lee. Krystallklart vann og fine fasiliteter. Avkjørsel fra E18 vis à vis Sletta industriområde.

Besøksadresse: Storgt. 60, 1870 Ørje
Postadresse: Postboks 114, 1871 Ørje
Sentralbord: 69 81 05 00
Epost: post@marker.kommune.no

www.marker.kommune.no
Følg aktiviteter og arrangementer i Marker på Skjer-i

f Følg oss på Facebook:
<https://www.facebook.com/markerkommune/>
Instagram: <https://www.instagram.com/markerkommune/>

Åpningstider

Marker rådhus

7.30-15 (etter 25. august til kl.15.30)
Tlf. 69 81 05 00 (telefontid 08-15)
SMS 454 06 597

Grensen omlastningsplass: Onsdager fra 14-19.

For ytterligere info: www.iorenova-sjon.no

Marker bibliotek: Sommeråpent frem til torsdag 29. august. Betjent tid vil være tirsdag og torsdag fra kl. 10-17.

Meråpent alle dager fra 06-22. Du kan logge deg inn med bibliotekkortet ditt, med din pinkode, når vi har gitt deg adgang (18-årsgrunnen). Kom innom i betjent tid, så kan vi ordne dette.

Vakttelefoner

Barnevernsvakt: 91 38 92 93

Alarmtelefonen barn/unge: 116 111

Vann/avløp: 92 42 33 20

Legevakt: 116 117

Marker bibliotek

Lånekort: Har du ikke lånekort, kan vi lett ordne det i betjent tid. Ta med deg legitimasjon, så får du lånekort hos oss. Har du Nasjonalt lånekort, kan det brukes i alle landets bibliotek. Kortet er gratis og utstedes av de fleste norske bibliotek.

Hva kan du låne: Vi har i tillegg til bøker, lydbøker og filmer også et godt utvalg av tidsskrifter/blader til utlån. Det er to uker lånetid på blader, og du finner alt fra politikk til antikviteter, norske ukeblader, fiske, historie mm.

Skolen

Første skoledag for elevene etter sommeren er mandag 19. august.

1. trinn møter sammen med sine foresatte ved inngangen mot øst (småskolen) kl. 09.00.

2.-7. trinn møter ved hovedinngangen i skolegården kl. 08.45.

8.-10. trinn møter i kantina kl. 08.45.

Returbusser for 1.-7. trinn kl. 12.50 og 8.-10. trinn kl. 14.35.

SFO har feriestengt i uke 28-29-30. Starter opp igjen etter ferien mandag 29. juli.

For øvrig informasjon, se: www.markerskole.no

Teknikk, plan og miljø

Det kan til tider i løpet av sommeren være redusert bemanning på teknikk, plan og miljø. Tilgjengelighet bør derfor sjekkes før man møter opp. Ta kontakt med servicetorget i Marker kommune på tlf. 69810500 for å avtale tid.

Kulturskolen

Kulturskolen i Marker har **søknadsfrist 20. juni**. Søknaden gjelder skoleåret 2019/2020. Søknadsskjema

finnes på Marker kommunens hjemmeside: www.marker.kommune.no

For annen info, ta kontakt med Else Marit Svendsen, tlf. 92 89 47 38 eller epost else.marit.svendsen@marker.kommune.no

Treningstider

Søknadsfristen for treningstider i Markerhallen og gymsalen på Marker skole kommande høst/vinter er 17. juni.

Søknadsskjema sendes på epost til else.marit.svendsen@marker.kommune.no

For annen info, ta kontakt med Else Marit Svendsen, tlf. 92 89 47 38.

Kommunale møter

18. juni: Kommunestyremøte kl. 18.

20. juni: Formannskapsmøte kl. 17.

20. juni: Kontrollutvalget kl. 09.

25. juni: Plan- og miljøutvalget kl. 18.30.

Møtested: Rådhuset.

Høring

Formannskapet har vedtatt i sak 19/023 å legge **Kommuneplanens arealdel 2019-2031** ut på høring.

Høringsdokumentene kan leses på kommunens hjemmeside. Uttalelser sendes på elektronisk høringssvar eller post@marker.kommune.no eller skriftlig til Marker kommune, PB 114, 1871 Ørje.

Høringsfristen er 1. august.

Arrangementer

Se aktivitetskalenderen på kommunens nettsider.

Badeplasser

Se kommunens nettsider

Campingplasser

Rørvik Camping, Sukken Camping.

Spisesteder

Bakergaarden Café, Sluseporten Båt-Café, Butt's Tandoori & Fastfood.

Kanoutleie

Haldenvassdragets Kanalmuseum, Ørje tlf. 479 77 773 eller 69 11 56 50.

Tråkkesykler

Kontakt turistkontoret eller BåtCafeen, tlf. 454 53 445 eller 904 02 515.

Gapahuker i Marker

Sæterøya: To gapahuker, en ljørkoie og et miljøtoalett. Tilgjengelig kun fra vannet.

Tjuvholmen: Flott friområde med badeplass i nærheten. Utedo ved badeplassen.

Høleritomta: Gapahuk på båtforeningens område på Ørje. Brygger og enkelt toalett.

Ørjeelva: En gapahuk. Ikke synlig fra vannet.

Kirkebyøya: Gapahuk kun tilgjengelig fra vannet.

Husborn friområde: På grensen mellom Aremark og Marker. En gapahuk, toalett på friområdet.

Trolløya: Ikke langt fra svenskegrensen. En gapahuk som er kun tilgjengelig fra vannet.

Fiskekort

Fiskekort fås kjøpt hos Nilsen Sport, tlf. 69 81 1144.

Turistinformasjonen

ved Ørje sluser er åpen hver dag fra kl. 11 til kl. 17 fra 15. juni til 19. august. Telefon 69 87 87 17 (kl. 08-17).

Båtutsetting

Se kommunens nettsider:
[https://www.marker.kommune.no/baatutsettingsplass.387620.no.html](http://www.marker.kommune.no/baatutsettingsplass.387620.no.html)

Nyttige nettsteder

Visit Indre Østfold
Haldenkanalen Regionalpark
Østfoldmuseene
Haldenvassdragets Kanalselskap

FISKEKORT

STORA LEE - KJØP MED SMS

Døgnkort	Send FISKEKORT CJG10 til 2470	kr 62
Ukeskort	Send FISKEKORT CJG11 til 2470	kr 122
Årskort	Send FISKEKORT CJG12 til 2470	kr 240
Trollingkort (døgn)	Send FISKEKORT CJG14 til 2470	kr 122

Kortkjøp med sms belastes din mobilregning.
For andre fiskekort og mer info om fiskeregler, se inatur.no, på mobil eller pc

STORA LEE INNSJØLAG
Tlf.: 92 41 14 12 • fiske@storalee.no

Det skjer i Grenseland

7. JUNI TIL 24. AUGUST

JUNI

FREDAG 7.

Unionsoppløsningen 1905.

LØRDAG 8.

Pinseaften.

Lørdag i slusene kl. 13. En times gratis underholdning i det flotte Ørje sluseamfi. The Larsseggjøre, Lars Johansson Band, underholder.

SØNDAG 9.

Første pinsedag.

MANDAG 10.

Annen pinsedag.

Fotball 6. divisjon: Ørje IL - Rygge spilles på Marker Kunstgressbane kl. 19.

ONSDAG 12.

Nabotreff i Ørje kirke kl. 11.

Turkafé i Marker Bo- og Servicesenter kl. 17.30.

TORSDAG 13.

Marker Carpet Club arrangerer bowls i Marker rådhus kl. 16.

LØRDAG 15.

Lions Loppemarked ved Marker rådhus kl. 10.

Sommerfest i Marker Bo- og Servicesenter kl. 12.

ONSDAG 19.

Turkafé i Marker Bo- og Servicesenter kl. 17.30.

FREDAG 21.

Midsommarafhton i Sverige.

Premiere på Sootspelet i Ørje sluser kl. 19. Spelet om kanalbyggeren Engebret Soot. Atle Pettersen spiller den uredde Engebret Soot. Stig Henrik Hoff ikler seg preste-kjortelen, og Alexander Rybak er fremdeles Ole Bull. Janne Hea Svebakken er fru Anne Soot. Nils Nordberg er stemmen fra Sootbekken.

LØRDAG 22.

Sootspelet i Ørje sluser kl. 19. Spelet om kanalbyggeren Engebret Soot. I hovedrollene: Atle Pettersen, Nils Henrik Hoff, Alexander Rybak og Janne Hea Svebakken.

SØNDAG 23.

Sankthansaften.

Sankthansfeiring i Tangen friluftsmønster kl. 18. Arrangør er Marker Høyre.

Sootspelet i Ørje sluser kl. 19. Spelet om kanalbyggeren Engebret Soot. I hovedrollene: Atle Pettersen, Nils Henrik Hoff, Alexander Rybak og Janne Hea Svebakken.

MANDAG 24.

Fotball 6. divisjon: Ørje IL - Østsiden 2 spilles på Marker Kunstgressbane kl. 19.

TIRSDAG 25.

Sootspelet i Ørje sluser kl. 19. Spelet om kanalbyggeren Engebret Soot. I hovedrollene: Atle Pettersen, Nils Henrik Hoff, Alexander Rybak og Janne Hea Svebakken.

ONSDAG 26.

Turkafé i Marker Bo- og Servicesenter kl. 17.30.

SØNDAG 27.

Sootspelet i Ørje sluser kl. 19. Spelet om kanalbyggeren Engebret Soot. I hovedrollene: Atle Pettersen, Nils Henrik Hoff, Alexander Rybak og Janne Hea Svebakken.

TORSDAG 27.

Sootspelet i Ørje sluser kl. 19. Spelet om kanalbyggeren Engebret Soot. I hovedrollene: Atle Pettersen, Nils Henrik Hoff, Alexander Rybak og Janne Hea Svebakken.

FREDAG 28.

Sootspelet i Ørje sluser kl. 19. Spelet om kanalbyggeren Engebret Soot. I hovedrollene: Atle Pettersen, Nils Henrik Hoff, Alexander Rybak og Janne Hea Svebakken.

LØRDAG 29.

Den årlige **Slusefestivalen** arrangeres i og rundt Ørje Brug. Gammelt håndverk, kunstutstilling, salgsboder og massevis av aktiviteter for store og små.

Sootspelet i Ørje sluser kl. 19. Spelet om kanalbyggeren Engebret Soot. I hovedrollene: Atle Pettersen, Nils Henrik Hoff, Alexander Rybak og Janne Hea Svebakken.

Jon Dahl-Johansen underholder på BåtCafeen i Ørje kl. 22.

SØNDAG 30.

Annen og siste dag av **Slusefestivalen** i Ørje.

Arets utgave av **Sootspelet** i Ørje sluser avsluttes med forestillinger kl. 15 og kl. 19. Spelet om kanalbyggeren Engebret Soot. I hovedrollene: Atle Pettersen, Nils Henrik Hoff, Alexander Rybak og Janne Hea Svebakken.

JULI

LØRDAG 6.

Unionsmarathon arrangeres i Rømskog. Arrangør er Rømskog IL og svenske Bovikens SK. Start og målgang på Kurøen.

Lørdag i slusene kl. 13. Bondens Dag ved Wang-gården på Ørje Brug. Dyr og aktiviteter for barn. Slusebrass spiller. Marker Bondelag, Marker Bygdekvinnelag og Skogeierlaget arrangerer. Gratis inngang.

LØRDAG 13.

Lørdag i slusene kl. 13. En times gratis underholdning i det flotte Ørje sluseamfi. Blues & Love bandet står for dagens underholdning.

LØRDAG 20.

Lørdag i slusene kl. 13. En times gratis underholdning i det flotte Ørje sluseamfi. Svingen to-rader står for dagens underholdning.

LØRDAG 27.

Frimarked i Ørje sentrum fra kl. 11 til kl. 15. Arrangør er Ørje Handelsstand.

Lørdag i slusene kl. 13. En times gratis underholdning i det flotte Ørje sluseamfi. Harder Sandvik fra Trøgstad står for dagens underholdning, som består av trekkspillsswing.

Ken Lyngfoss underholder på BåtCaféen i Ørje kl. 22.

ONSDAG 31.

Kørefestivalen i Rømskog åpner. Varer ut uken.

AUGUST

TORSDAG 1.

Kørefestivalen i Rømskog.

FREDAG 2.

Kørefestivalen i Rømskog.

LØRDAG 3.

Lørdag i slusene kl. 13. En times gratis underholdning i det flotte Ørje sluseamfi. Geratrix with the Gunn står for dagens underholdning.

Kørefestivalen i Rømskog.

SØNDAG 4.

Kørefestivalen i Rømskog avsluttes.

LØRDAG 10.

Lørdag i slusene kl. 13. En times gratis underholdning i det flotte Ørje sluseamfi. Det blir allsang med Grensegjengen.

Jon Dahl-Johansen underholder på BåtCaféen i Ørje kl. 22.

TIRSDAG 13.

Fotball 6. divisjon: Ørje IL - HSV 2 spilles på Marker Kunstgressbane kl. 19.

LØRDAG 17.

Lørdag i slusene kl. 13. En times gratis underholdning i det flotte Ørje sluseamfi. Viseklubben Lars står for dagens underholdning.

ONSDAG 21.

Bygdekinoen viser to forestillinger i Marker rådhus; kl. 18 og kl. 20.

LØRDAG 24.

Fotball 6. divisjon: Ørje IL - Mysen/Hærland IL spilles på Marker Kungsressbane kl. 15.

KIRKENE

Info om arrangementer i de lokale kirkene – se nettsiden www.kirken.no

Aktiviteter for barn og ungdom i Ørje sentrum

Ved Markerhallen og Marker rådhus er det store fine grøntområder som er tilrettelagt for fritidsaktiviteter. Her er det bare å kaste seg ut i det. I området finnes ballbinge, sandvolleyballbane, skaterampe og lekeplass.

Arne Nilsen hos Nilsen Sport og Elektrisk håper at riktig mange deltar i konkurransen om å fiske den lengste abboren i Marker denne sommeren.

Foto: Øyvind Ottersen

Fiskekonkurranse i Marker

Ivrige sportsfiskere i Marker kan sikre seg flotte premier i sommer. Helt frem til 31. august skal det konkurreres i abborfiske. Det er lengden på fisken som gjelder.

- Kravet er at abboren skal være tatt på stang, og det må skje i Marker. Fisken må fremvises i butikken for måling, sier Arne Nilsen hos arrangøren Nilsen Sport i Storgata på Ørje.

De som i løpet av sommeren kan vise til de tre lengste abborene, har fine premier i vente. Men hva det blir, se det holder herr Nilsen tett til brystet.

Arne Nilsen understreker at konkurransen er åpen for alle, det være seg ung, gammel, marking eller besøkende. Eneste krav er at fisken tas på stang innenfor Marker kommunes grenser.

TIDER, BILLETTER, LINKER ...

Haldenvassdragets Kanalmuseum

Fra 25. mai, åpent hver lørdag kl. 11-15. Fra 20. juni til 31. juli, hver dag kl. 11-17. Fra 1. august til 18. august, hver dag kl. 11-15.

www.ostfoldmuseene.no/kanalmuseet
Tlf. 69 11 56 50 / 47 97 77 73

Billetter til Soot-spelet kjøpes på Ticketmaster.no – tlf. 815 33 133.

Billetter til Slusepakken kjøpes på Ticketco.no

Turistinformasjonen ved Ørje sluser er åpen hver dag kl. 11-17 fra 17. juni til 16. august.

Nyttige linker:

- www.visithalenkanalen.no
- www.visitindre.no
- www.skjer-i.no
- www.dampbåt.no
- www.soot-spelet.no
- www.ostfoldmuseene.no
- haldenkanalen.no

Et paradis for syklister

En rykende fersk brosjyre gir tips om fantastiske sykkelturer langs Haldenkanalen. Turene er tegnet inn på meget gode og informative kart. Alle som liker å sykle bør studere heftet nøye. Da får man ekstra mye ut av turen på sykkusetet, alene eller sammen med familie og venner.

Ladies Tour of Norway

Det internasjonale sykkelrittet Ladies Tour of Norway er i år også innom Ørje og Indre Østfold.

23. august – på den andre av fire etapper – vil verdens beste kvinnelige sykkelyttere passere Ørje, slik de gjorde for to år siden. Da møtte mange nesker opp for å se sykkelstjernene i aksjon.

Dampbåter

DS «Engebret Soot» (charter). www.dsengebretsoot.no

DS «Engebret Soot» går i chartertrafikk på Haldenkanalen. Her i nydelig kveldssol på Rødenessjøen. Foto: Jørn Fjeld

BENTE ELISABETH FINSERÅS

Mange slags landskap

Malerier

Åpning lørdag 29.juni kl 12.00

30.juni - 31. juli 11-17
1. august -18. august 11-15

Galleri Ørje Brug - Kanalmuseet, 1870 Ørje

ALEXANDER RYBAK

ATLE PETTERSEN

STIG HENRIK HOFF

ØRJE SLUSEAMFI
SOOT SPELET
2019

FORESTILLINGER FRA **21. JUNI TIL 30. JUNI**

BILLETTER: TICKETMASTER.NO ELLER TLF.: 815 33 133

ticketmaster® ***soot-spelet.no***